

Svanemerking av

Engangsartikler i kontakt med mat

Versjon 4.9 • 14. juni 2017 - 31. desember 2026

Innhold

Hva er en svanemerket engangsartikkel?	4
Hvorfor velge svanemerking?	4
Hva kan svanemerkes?	4
Hvordan søker man?	5
1 Overordnede krav	8
1.1 Om kravene og nødvendige definisjoner	8
1.2 Beskrivelse av produkt og materialsammensetning	9
2 Miljøkrav	11
2.1 Masse, papir, kartong og papp	11
2.2 Andre fornybare råvarer	15
2.3 Kjemikalier	18
2.4 Matvarekontakt	24
2.5 Avfall	25
2.6 Produktegenskaper	27
3 Kvalitets- og myndighetskrav	27
Regler for svanemerking av produkter	29
Etterkontroll	29
Kriterienes versjonshistorikk	29
Nye kriterier	30
Ordforklaringer og definisjoner	31

Bilag 1 Skjemaoversikt - skjemaer for erklæringer og dokumentasjon

Bilag 2 Retningslinjer for standarder, vegetabiliske råvarer

Bilag 3 Testmetoder og analyselaboratorier

Bilag 4 Informasjon om egenskaper

047 Engangsartikler i kontakt med mat, versjon 4.9, 12. desember 2023

Adresser

Nordisk ministerråd besluttet i 1989 å innføre en frivillig offisiell miljømerking, Svanemerket.

Nedenstående organisasjoner/foretak er tildelt ansvaret for det offisielle miljømerket

Svanemerket, av respektive lands regjering. For mer informasjon se nettsidene:

Danmark

Miljømærkning Danmark
info@ecolabel.dk
www.svanemaerket.dk

Island

Norræn Umhverfismerking á Íslandi
svanurinn@ust.is
www.svanurinn.is

Dette dokument kan bare kopieres i sin helhet og uten noen form for endring. Sitat kan benyttes hvis opphavsmannen Nordisk Miljømerking nevnes.

Finland

Miljömärkning Finland
joutsen@ecolabel.fi
www.ecolabel.fi

Norge

Miljømerking Norge
info@svanemerket.no
www.svanemerket.no

Sverige

Miljömärkning Sverige AB
info@svanen.se
www.svanen.se

Hva er en svanemerket engangsartikkel?

Svanemerkede engangsartikler til matvarer hører til de minst miljøbelastende produkter innenfor deres kategori, og de oppfyller både miljø- og helse relaterte krav.

Produktene består av en høy andel biobaserte materialer eller resirkulert plast for å redusere produktenes klimabelastning og hjelpe mot en større uavhengighet av fossil råvare. Det stilles strenge miljø- og helsekrav til kjemikaliene som brukes i produksjonen av materialene som inngår og ved konvertering til den ferdige engangsartikkel, som lim, belegninger og trykkfarger. Produktet skal også være designet for å fremme resirkulering ved f.eks. at produktet skal bestå av materialer som kan materialgjenvinnes i dagens systemer og ved at limet som brukes ikke skal skape problemer i resirkuleringsprosesser.

En svanemerket engangsartikkel:

- inneholder en høy andel fornybare materialer eller resirkulert plast
- er ikke tilsatt fluorstoffer, ftalater, bisfenol A, smaksstoffer eller parfyme
- fremmer resirkulering, bl.a. er det krav til lim og fargestoffer – og krav om merking med resirkuleringssymbol/tekst
- lever opp til krav om sporbarhet på treråvare, samt krav om sertifisering av råvaren
- er ikke produsert av resirkulert papir, papp eller kartong

Hvorfor velge svanemerking?

- Produktene kan bruke varemerket Svanen i sin markedsføring. Svanemerket har høy troverdighet og er meget godt kjent i Norden.
- Svanemerket er en enkel måte å kommunisere sitt miljøarbeid og miljøengasjement til kundene.
- Svanemerket synliggjør hvilke miljøbelastninger som er viktigst og viser dermed hvordan virksomheten kan redusere utslipp, ressursforbruk og avfallsbelastning.
- En mer miljøtilpasset produksjon gir et bedre utgangspunkt for fremtidige miljøkrav fra myndighetene.
- Svanemerkingen kan ses som en guide til arbeidet med miljøforbedringer i virksomheten.
- Svanemerking omfatter ikke bare miljøkrav, men også kvalitetskrav, fordi miljø og kvalitet ofte går hånd i hånd. Det betyr at en svanelisens også kan ses som et kvalitetsstempel.

Hva kan svanemerkes?

Produktgruppen består av ulike produkter som er beregnet til å være i kontakt med matvarer i kort tid og som er ment for engangsbruk. Produkttypene som inngår kan deles inn i følgende kategorier:

- Take-away emballasje som kaffekopper, pizzakartonger, beholdere og papir til innpakning av mat
- Engangsservise som kopper/glass, tallerkener, bestikk og sugerør
- Poser og film til innpakning av mat som brødposer, fryseposer, poser til frukt og grønt
- Kaffe- og tefiltre
- Tannstikkere/cocktailpinner og rørepinner

Produkter som ikke kan merkes

Nedenfor presiseres det type produkter som ikke kan miljømerkes etter disse kriteriene. Enkelte av produktene kan allikevel merkes etter andre kriterier. Dette gjelder:

- Servietter – kan miljømerkes etter kriteriene for mykpapir
- Mat- og bakepapir – kan miljømerkes etter kriteriene for fett-tett papir
- Sugørør, engangsbestikk, tallerkener, rørepinner og tannstikkere/cocktailpinner i plast – kan ikke miljømerkes
- Avfallsposer – kan ikke miljømerkes
- Bæreposer (til å bære matvarene hjem fra butikken) – kan ikke miljømerkes

Emballasje som er en del av et ferdigpakket* produkt, f.eks. en melkekartong eller juiceflaske, der det ferdige produktet skal merkes i henhold til EUs Forordning nr. 1169/2011 om næringsmiddelopplysninger til forbrukerne, inngår ikke i produktgruppen.

*Med ferdigpakket menes definisjonen brukt i EUs forordning nr. 1169/2011: en salgsenhet som i uendret tilstand er beregnet på salg til sluttforbruker og til storhusholdninger, og som består av et næringsmiddel samt emballasjen det er pakket inn i før det tilbys for salg, enten denne emballasjen dekker varen helt eller delvis, men likevel på en slik måte at innholdet ikke kan endres uten at emballasjen åpnes eller endres; «ferdigpakket næringsmiddel» omfatter ikke næringsmidler som pakkes på salgsstedet på anmodning fra kjøperen eller er ferdigpakket med sikte på umiddelbart salg.

Dersom det er tvil om en produkttype faller innenfor produktgruppedefinisjonen, er det Nordisk Miljømerking som avgjør om produktet kan merkes.

Hvordan søker man?

Søknad

Søknad sendes til miljømerkeorganisasjonen i eget land eller i landet der produktene markedsføres, og er gyldig for behandling i 12 måneder. Søknaden kan behandles av en miljømerkingsorganisasjon i et annet land etter avtale mellom disse. Beskjed om dette gis til søkeren. Foretak utenfor Norden søker hos miljømerkeorganisasjonen i det nordiske landet hvor produktene i hovedsak skal markedsføres.

Søknaden skal bestå av et søknadsskjema/web skjema samt dokumentasjon som viser at kravene er oppfylt. På søknadsskjemaet skal det fremgå i hvilke nordiske land de aktuelle produktene skal selges og antatt omsetning av produktene i hvert av disse landene.

For masse, papir, kartong og papp inkludert kaffe- og tefilter, skal søknadsverktøyet My Swan Account anvendes. Masser som inngår i en svanemerket engangsartikkel skal være kontrollert og listet på Nordisk Miljømerkings hjemmesider eller i My Swan Account.

Kartongprodusenter kan søke hos Nordisk Miljømerking om å få sin kartong kontrollert til bruk i svanemerkede engangsartikler. Produsenten søker en frivillig kontroll ved å fylle ut en spesifikk søknadsblankett tilgjengelig på Nordisk Miljømerkings nordiske hjemmeside, <http://www.nordic-swan-ecolabel.org/>

En liste over kontrollerte kartongkvaliteter publiseres på Nordisk Miljømerkings hjemmeside (offentlig tilgjengelig). For kontroll og publisering av kartongkvalitetene debiteres en avgift.

Definisjon av kontrollert kartong til engangsartikler: kartong som er kontrollert i henhold til kravene i dette kriteriedokumentet. Kartongen kan anvendes i svanemerkede engangsartikler, men kan ikke markedsføres som svanemerket.

All informasjon som sendes til Nordisk Miljømerking blir konfidensielt behandlet. Underleverandører kan sende dokumentasjon direkte til Nordisk Miljømerking og denne informasjonen behandles også konfidensielt.

Kostnader

En søknadsavgift betales i forbindelse med at foretaket søker lisens. I tillegg tilkommer en årsavgift basert på det svanemerkede produktets omsetning. Masseprodusenten er ansvarlig for massenes søknads- og listingsavgift. For mer informasjon om søknadsprosessen og avgifter for denne produktgruppen henviser vi til respektive lands nettside. For adresser se side 2.

Hva kreves?

Hvert krav er markert med bokstaven O (for obligatoriske krav) samt ett nummer. Alle krav skal oppfylles for at en lisens skal oppnås.

For hvert krav er det beskrevet hvordan kravet skal dokumenteres. Det finns også ulike symboler som brukes for å lette arbeidet. Symbolene er:

☒ Send inn

Ⓟ Kravet kontrolleres på stedet.

Lisensens gyldighetstid

Miljømerkingslisensen gjelder så lenge kriteriene oppfylles og så lenge kriteriene er gyldige. Kriteriene kan forlenges eller justeres, i slike tilfeller forlenges lisensen automatisk og lisensinnehaveren meddeles dette.

Senest ett år før kriteriene utløper, skal det meddeles hvilke kriterier som deretter skal gjelde. Lisensinnehaveren tilbys da muligheten til å fornye lisensen.

Kontroll på stedet

Før lisens bevilges kontrollerer Nordisk Miljømerking normalt på stedet at kravene oppfylles. Ved kontrollen skal underlag for beregninger, original til innsendt dokumentasjon, måleprotokoll, innkjøpsstatistikk og lignende som bekrefter at kravene oppfylles kunne fremvises.

Spørsmål

Ved spørsmål, kontakt gjerne Nordisk Miljømerking, se adresser på side 2. Mer informasjon og hjelp ved søknad kan være tilgjengelig. Besøk respektive lands nettsider for ytterligere informasjon.

1 Overordnede krav

1.1 Om kravene og nødvendige definisjoner

Dette kapittelet omhandler de overgripende kravområder som produktbeskrivelse og inngående materialer i produktene. For definisjoner, se Ordforklaringer og Definisjoner.

Nedenfor ses en oversikt over kravene i kriteriedokumentet, samt hvilke skjema som kan anvendes for å dokumentere kravet.

Tabell 1: Oversikt over kravene

Materiale	Kravområde/kravtype	Krav nr.	Anvend skjema
	Informasjon om produktet	O1	1
	Materialsammensetning	O2	1
PVC/PVDC		O3	1
Masse	Produksjonskrav - utslipp, energi og kjemikalier	O4	
Papir/Kartong/Papp	Produksjonskrav - utslipp, energi og kjemikalier	O5	
Masse/Papir/Kartong/Papp	Krav til treråvare - bærekraftig skogsdrift og sporbarhet	O6	2
Fett-tett papir	Produksjonskrav - utslipp, energi og kjemikalier	O7	
Masse/papir/kartong/papp	Optisk blekemiddel	O8	
Heltre, finer og bambus	Navn, sporbarhet og sertifisering	O9	3
Landbruksråvarer inkludert palmeolje, soya og sukkerrør	Navn, sporbarhet og sertifisering	O10	
Landbruksråvarer	Genmodifiserte råvarer	O11	
Biobaserte polymerer	Energi	O12	
Kjemiske produkter, klassifisering	Generelle kjemikaliekrav	O13	4a-4e avhengig av type kjemikalie
Klassifisering av inngående stoffer	Generelle kjemikaliekrav	O14	4a-4e avhengig av type kjemikalie
Inngående stoffer - forbudsliste	Generelle kjemikaliekrav	O15	4a-4e avhengig av type kjemikalie
Aroma, smakstilsetninger og parfyme	Generelle kjemikaliekrav	O16	1
Lim - inngående kjemiske stoffer	Spesifikke kjemikaliekrav	O17	4b
Belegninger og impregneringer	Spesifikke kjemikaliekrav	O18	4d for silikoner 4e for andre belegninger/impregneringer
Fargestoff for trykk og innfarging	Spesifikke kjemikaliekrav	O19	4c
Kjemikalier til kaffe- og tefiltre	Spesifikke kjemikaliekrav	O20	
Plast	Additiver til plast	O21	5
Plast	Restmonomerer i polymerer	O22	
Resirkulert plast	Kjemikalier i resirkulert plast	O23	
	Enkelteemballasje og kjerner	O24	
Materialer i kontakt med mat	Matvarekontakt	O25	
Komposterbar/nedbrytbar plast	Avfallskrav - forbud i rene plastprodukter	O26	

Materiale	Kravområde/kravtype	Krav nr.	Anvend skjema
	Avfallskrav - blanding av materialer	O27	
Plast	Avfallskrav - svart plast forbudt	O28	
Lim	Avfallskrav - lim til etiketter	O29	
	Avfallskrav - sorteringsveiledning	O30	
	Informasjon om egenskaper - generelt krav til produktegenskaper	O31	
	Spesifikke produktkrav - kvalitetskrav for kaffe- og tefiltre	O32	
	Kvalitets- og myndighetskrav	O33- O39	

1.2 Beskrivelse av produkt og materialsammensetning

01 Beskrivelse av produktet

Søker skal oppgi følgende informasjon om produktet/-ene:

1. Varemerke/handelsnavn
2. Hvor produktene skal selges (dagligvarebutikk, web-shop, take-away bransjen eller lignende)
3. Beskrivelse av produktet/-ene:
  - hva slags type produkt det er (f.eks. kaffefilter, kopp for varm/kald drikke, salatbeger, brødposer, fryseposer)
  - inngående materialer (f.eks. papir, kartong, plast (inkludert type som PE, PP, PLA etc)), samt angivelse av inngående mengder av de ulike materialtypene (vekt-% av det enkelte materialet i forhold til total vekt på produktet)

Lim og belegning regnes som inngående materialer, men ikke andre kjemikalier som trykkfarge.

Oversikten skal inkludere handelsnavn på materialet og leverandør.

Produktdatablad eller tilsvarende for hvert materiale skal sendes inn. Materiale i enkeltemballasje*, kjerner eller andre deler** som følger med engangsartikkelen skal også oppgis.

*med enkeltemballasje menes den emballasje som kan være rundt den individuelle engangsartikkel, f.eks. papir rundt spisepinner eller plast rundt bestikk.

**med kjerne menes f.eks. papprullen som plastfolie eller plastposer er rullet på. Andre deler kan f.eks. være lokk til kaffekopper.

4. Beskrivelse av fremstillingsprosessen for produktet, inklusiv konverteringen.

Underleverandører skal beskrives med virksomhetsnavn, produksjonssted, kontaktperson, samt hvilke produksjonsprosesser som utføres (f.eks. trykking).

5. Det skal angis om det anvendes kjemikalier ved konvertering, f.eks. lim, belegninger eller trykkfarge. Kjemikalier anvendt i enkeltemballasje, kjerner eller andre deler skal også inkluderes.

Hvis ja, send inn liste over anvendte kjemikalier ved konverteringen.

Beskrivelse i henhold til kravet. Bilag 1, skjema 1 kan anvendes. Et produktdatablad kan innsendes som en del av dokumentasjonen.

02 Materialsammensetning

Produkter i plast

Sugerør, engangsbestikk, tallerkener, rørepinner og tannstikkere/cocktailpinner i plast kan ikke miljømerkes. Se for øvrig krav O27.

Inngående materialer

Minst 90 vekt-% av materialene i engangsartikkelen skal være biobasert* eller bestå av resirkulert** plast.

Den resirkulerte platen skal oppfylle EUs forordning om resirkulert plast i kontakt med mat, EU 282/2008. Resirkuleringsprosessen skal være godkjent og publisert på EUs offisielle liste over godkjente resirkuleringsprosesser, jmfør artikkel 9 i forordning 282/2008.

Maksimum 10 vekt-% av materialene i engangsartikkelen kan bestå av ikke-fornybare materialer. Belegninger og lim skal tas med i materialsammensetningsberegningen. Andre kjemikalier, som trykkfarge og additiver, skal ikke inkluderes.

Uorganiske fyllstoffer*** skal ikke regnes med i andelen ikke-fornybare materialer. Uorganiske fyllstoffer kan inngå i plast, men platen får ha en densitet på maks 0,995g/ccm eller det skal dokumenteres på annen måte at tilsetning av uorganiske fyllstoffer ikke påvirker plastens mulighet for materialgjenvinning i flyt/synkprosesser. Begrensningen gjelder ikke plast som inngår som laminat og belegning på papir- og kartongbaserte produkter.

Metall og resirkulert masse/papir/kartong/papp kan ikke inngå.

Enkeltemballasje, kjerner og andre deler som beskrevet i O1, skal inkluderes i materialsammensetningen.

* Biobasert plast: Nordisk Miljømerking vil ikke godkjenne bruk av massebalansemetoden for å beregne andelen biobasert i produkter som kun består av plast, f.eks. en plastkopp eller et salatbeger. For beskrivelse av massebalansemetoden, se Ordforklaringer og definisjoner.

For plast som brukes til belegning, f.eks. belegning på kartong til kaffekopper, drikkebegere og lignende, eller for biobasert plast som inngår med mindre enn 10 vekt-% i engangsartikkelen, vil Nordisk Miljømerking akseptere massebalansemetoden under følgende forutsetninger:

- 1. Det kan bekreftes at den fornybare råvaren ikke brukes som energiråvare, men går til produksjon av produkt.*
- 2. Massebalansesystemet skal kontrolleres av en uavhengig tredjepart. Det skal som minimum kontrolleres at mengden innkjøpt fornybar råvare overensstemmer med mengden polymer solgt som biobasert.*

Dersom massebalansemetoden anvendes skal produsenten av engangsartikkelen/lisensinnehaveren vise at de har kjøpt inn biobasert polymer, f.eks. ved spesifisering på faktura.

**For resirkulert plast følges definisjonene i ISO 14021 samt i forordning 282/2008, se Ordforklaringer og definisjoner.

***eksempler på uorganiske fyllstoffer er kaolin, kalsiumkarbonat og leire.

- Beregning som viser at minst 90 vekt-% av engangsartikkelen er biobasert eller består av resirkulert plast. Bilag 1, skjema 1 kan anvendes.
- Biobasert plast til produkter som kun består av plast: det skal bekreftes at det kun anvendes fornybare råvarer i produksjonen. Dersom det både produseres biobasert og fossilbasert plast på samme produksjonssted skal det vises at det er full sporbarhet på den fornybare råvaren i produksjonen. Dette kan gjøres ved at det enten bekreftes at det anvendes separate produksjonslinjer eller at det på annen måte sikres at platen er biobasert, f.eks. ved batchvis produksjon slik at det er full sporbarhet på den fornybare råvaren i produksjonen. Alternativt kan det

sendes inn analyse av biobasert innhold i henhold til metodene i standard EN 16640:201, EN 16785-1:2015 eller tilsvarende metoder.

- Biobasert plast til belegning: Dersom det anvendes massebalansemetoden for biobasert plast til belegning skal det sendes inn erklæring/sertifikat fra en uavhengig part som viser:
  - at den fornybare råvaren anvendes til produksjon av produkt, ikke som energiråvare inn i produksjonsanlegget
  - at det er system for kontroll på innkjøpt fornybar råvare og mengden solgt biobasert polymer, slik at det ikke selges mer biobasert polymer enn det som kjøpes inn av fornybar råvareProdusent av engangsartikkelen/lisensinnehaver skal dokumentere at de kjøper inn biobasert polymer, f.eks. ved spesifisering på faktura.
- For resirkulert plast skal det dokumenteres at platen er godkjent i henhold til angitte forordning - det vil si at prosessen skal være godkjent i felleskapsregisteret over godkjente resirkuleringsprosesser, jmfør artikkel 9 i forordning 282/2008. Det skal oppgis navn på resirkuleringsprosessen og navn på innehaveren av godkjenningen.
- Erklæring fra produsent av engangsartikkelen, eventuelt fra leverandør av materialet om at det ikke anvendes metall eller resirkulert masse, papir, papp og kartong. Bilag 1, skjema 1 kan anvendes.
- Informasjon om type uorganisk fyllstoff, mengde (vekt-%) tilsatt i platen samt angivelse av plastens densitet, eventuelt annen dokumentasjon som bekrefter at platen ikke vil synke i materialgjenvinningsprosessen.

03 PVC og PVDC

PVC og PVDC kan ikke inngå i produktet, inkludert enkeltemballasje, kjerner og andre deler eller primæremballasje*.

*med primæremballasje menes kjøpsemballasjen for forbrukere, f.eks. den emballasje som emballerer 100 engangsgafler eller som er rundt 200 kaffefilter, og som forbrukeren vil møte ved salg i butikken.

- Erklæring fra produsenten av engangsartikkelen, eventuelt fra leverandør av plastmaterialet om at PVC og PVDC ikke inngår. Bilag 1, skjema 1 kan anvendes.

2 Miljøkrav

2.1 Masse, papir, kartong og papp

Kravene til masse, papir, kartong og papp angis nedenfor. Nordisk Miljømerking har krav til papirprodukter i andre kriteriesett som kravene under henviser til. Det henvises til følgende modulsystem og kriterier:

- Basismodulen for Svanemerking av papirprodukter, versjon 2 eller senere
- Kjemikaliemodulen for Svanemerking av papirprodukter, versjon 2 eller senere
- Kriteriene for Svanemerking av fett-tett papir, versjon 4 eller senere

I tillegg til allerede eksisterende kriterier for papirprodukter nevnt over, kan det inngå andre masser, papir, kartong og papptyper i engangsartikler i kontakt med mat som ikke er omfattet av ovennevnte kriterier. For disse gjelder egne krav til

energi og CO₂-utslipp samt utslipp til luft og vann. Dette er angitt som egne referanseverdier og kravgrenser i O4 og O5 under.

Det gjøres oppmerksom på at O18 og O19 under kapittel 2.3 Kjemikalier også gjelder for produksjon av masse, papir, kartong og papp.

Enkeltemballasje som består av papir/kartong/papp skal ikke oppfylle disse kravene, men har eget krav (se O24).

Masse- og papirprodusenten skal dokumentere kravene i den nettbaserte søknadshjelpen My Swan Account. My Swan Account nås via <https://www.nordic-swan-ecolabel.org/pulp-paper-declaration-portal/the-msa-portal/>.

Kravene i kapittel 2.1 omhandler inngående materialer i engangsartikkelen og ikke konverteringsprosessen eller den ferdige engangsartikkelen.

O4 Masse

Masse skal oppfylle alle relevante krav i Basismodulen og Kjemikaliemodulen for papirprodukter, versjon 2 eller senere.

Referanseverdiene for utørket NSSC* masse er for el: Elreferanse= 3200 kWh/tonn og for brensel: Brenselreferanse= 700 kWh/tonn masse.

Referanseverdiene for utslipp for NSSC masse:

	Referanseverdier utslipp (kg/tonn masse)			
	COD	P	S	NOx
NSSC	8	0,02	0,4	1,5

*NSSC står for *Neutral Sulfite Semi Chemical*.

Dokumentasjon skal skje via det elektroniske søknadsverktøyet My Swan Account (MSA). Ta kontakt med Nordisk Miljømerking for brukernavn og passord.

- Masseprodusenten skal vise at kravet oppfylles med utfylt skjema i My Swan Account. Dokumentasjon som beskrevet i kravene i Basismodulen og Kjemikaliemodulen for Svanemerking av papirprodukter, versjon 2 eller senere.

O5 Papir, kartong og papp

Papir og kartong omfattet av Basismodulen for papirprodukter

Papir og kartong som er omfattet av Basismodulen for Svanemerking av papirprodukter versjon 2 eller senere skal oppfylle alle relevante krav i Basismodulen og Kjemikaliemodulen for papirprodukter versjon 2 eller senere, med unntak av K7 Fiberråvare og K11 Transport i Basismodulen. Det stilles eget krav til fiberråvare i dette kriteriedokumentet, se O6.

Som et alternativ til krav om lavmolekylære organokloridforbindelser i våtstyrkemidler (R7) i Kjemikaliemodulen, versjon 2 eller senere, skal papiret/kartongen oppfylle kravene til diklorisopropanol (DCP) og klorpropandiol (CPD) i BfRs anbefaling XXXVI. Paper and board for food contact, fra april 2021 eller nyere versjoner.

Hvis papiret eller kartongen allerede er svanemerket eller kontrollert av Nordisk Miljømerking, oppfylles kravet. Dette skal dokumenteres med lisensbevis eller informasjon med handelsnavn samt produsent av den kontrollerte råvaren.

Papir, kartong og papp som ikke er omfattet av Basismodulen

Papir, kartong og papp som ikke er omfattet av Basismodulen for Svanemerking av papirprodukter versjon 2 eller senere skal oppfylle alle relevante krav i Basismodulen og Kjemikaliemodulen for papirprodukter versjon 2 eller senere, med unntak av K7 Fiberråvare og K11 Transport i Basismodulen. Det stilles eget krav til fiberråvare i dette kriteriedokumentet, se O6. For energi og CO₂, samt utslipp til luft og vann gjelder referanseverdiene og kravgrensene for papirmaskinen oppgitt under. Beregningsmetodene som anvendes i Basismodulen for papirprodukter versjon 2 skal anvendes.

Som et alternativ til krav om lavmolekylære organokloridforbindelser i våtstyrkemidler (R7) i Kjemikaliemodulen, versjon 2 eller senere, skal papiret/kartongen oppfylle kravene til diklorisopropanol (DCP) og klorpropandiol (CPD) i BfRs anbefaling XXXVI. Paper and board for food contact, fra april 2021 eller nyere versjoner.

Energi og CO₂

Tabell 2: Referanseverdier for energi og kravgrenser for utslipp av CO₂

	Energi - referanseverdier (kwh/tonn papir/kartong/papp)		CO ₂ - kravgrense (kg CO ₂ /tonn papir/kartong/papp)
	Brensel	El	
Filterpapir for kaffe/te	1700	700	*
Kartong til engangsartikler ("cupboard")	1700	800	*
Kraft liner	1700	700	*
Fluting	1700	700	*/1200**

* grenseverdi varierer basert på massene som inngår, se K10 i Basismodulen, versjon 2 eller senere.

** Om NSSC masse inngår er grenseverdien 1200 kg CO₂/tonn fluting.

Utslipp til luft og vann

Tabell 3: Referanseverdier for utslipp av COD, P, S og NO_x

	Referanseverdier utslipp (kg/tonn papir/kartong/papp)			
	COD	P	S	NO _x
Filterpapir for kaffe/te	1,3	0,01	0,2	0,5
Kartong til engangsartikler ("cupboard")	2,0	0,01	0,15	0,7
Kraft liner	2,0	0,01	0,15	0,7
Fluting	2,0	0,01	0,15	0,7

Søknad om godkjenning av papir, kartong og papp skal skje via det elektroniske søknadsverktøyet My Swan Account (MSA). Ta kontakt med Nordisk Miljømerking for brukernavn og passord.

- Produsenten skal vise at kravet oppfylles med utfylt skjema i My Swan Account. Dokumentasjon som beskrevet i kravene i Basismodulen og Kjemikaliemodulen for Svanemerking av papirprodukter eller lisensbevis fra Nordisk Miljømerking, alternativt opplysninger om handelsnavn og produsent for kontrollert papir.

06 Treråvare

Kravet består av fire deler som alle skal oppfylles:

1. Jomfruelige trearter oppført på Nordisk Miljømerkings liste over forbudte trearter* må ikke brukes i masse og papir.

Listen består av treslag oppført på:

- a) CITES (vedlegg I, II og III)
- b) IUCN-rødliste, kategorisert som CR, EN og VU
- c) Regnskogfondets treliste
- d) Sibirsk lerk (fra skog utenfor EU)

Unntak

Eukalyptus og akasie brukt til masse- og papirproduksjon er unntatt fra listen.**

Trearter oppført på enten b), c) eller d) kan brukes hvis de oppfyller alle følgende krav:

- trearten stammer ikke fra et område / en region der den er IUCN-rødlistet, kategorisert som CR, EN eller VU.
- trearten stammer ikke fra Intact Forest Landscape (IFL), definert i 2002 <http://www.intactforests.org/world.map.html>.
- trearten skal stamme fra FSC- eller PEFC-sertifisert skog / plantasje og skal omfattes av et gyldig FSC / PEFC- sporbarhetssertifikat (CoC) dokumentert/kontrollert som FSC eller PEFC 100 % gjennom FSC-transfermetoden eller PEFC fysisk separasjonsmetode. Trearter dyrket i plantasjer skal i tillegg stamme fra FSC eller PEFC-sertifisert plantasje etablert før 1994.

* Listen over trearter finnes på nettstedet: https://www.nordic-swan-ecolabel.org/pulp-paper-declaration-portal/what-can-be-declared/forestry-requirements/forestry_requirements_2020/

** Vedrørende masse, fiberråvare fra eukalyptus/akasie skal minimum være 70 % sertifisert.

2. Masseprodusenten skal oppgi navn (artsnavn) på de treråvarer som benyttes i produksjonen.

3. Masse- og papir/kartong/papp produsenten skal være sporbarhetsertifisert i henhold til FSC eller PEFC.

4. Sertifisering:

Papir/kartong/papp: Årlig / seneste 12 månedene skal minst 70 % av treråvarene som benyttes i papir/kartong/papp være sertifisert som bærekraftig skogsdrift etter FSC eller PEFC. Den resterende andelen av treråvarene skal være omfattet av FSC/PEFCs kontrollordning (FSC Controlled Wood/PEFC Controlled Sources).

Masse: Dersom massen inngår direkte i det ferdige produktet, f.eks. som presset masse, skal årlig / seneste 12 månedene minst 70 % av treråvarene som inngår i massen være sertifisert som bærekraftig skogsdrift etter FSC eller PEFC. Den resterende andelen av treråvarene skal være omfattet av FSC/PEFCs kontrollordning (FSC Controlled Wood/PEFC Controlled Sources).

- Erklæring fra masseprodusent om at trearter oppført på a-d) ikke brukes i produktet. Vedrørende akasie/eukalyptus, dokumentasjon som viser at mengden sertifisert fiber i massen er oppfylt. Bilag 1, skjema 2 skal anvendes.

Hvis arter fra listene b), c) eller d) brukes:

- Gyldig FSC / PEFC Chain of Custody-sertifikat fra leverandør/søker/produsent som dekker de spesifikke treartene og som dokumenterer at treet er kontrollert som

FSC eller PEFC 100 % gjennom FSC-transfer-metoden eller PEFC fysisk separasjonsmetode.

- ☒ Søkeren/produsenten/leverandøren skal dokumentere full sporbarhet tilbake til sertifisert skogsenhet, og dokumentere følgende:
  - treet stammer ikke fra et område/en region der det er IUCN-rødlistet, kategorisert som CR, EN eller VU.
  - trearter stammer ikke fra Intact Forest Landscape (IFL), definert i 2002 <http://www.intactforests.org/world.webmap.html>
  - For plantasjer må søkeren/produsenten/leverandøren dokumentere at trearter ikke stammer fra FSC- eller PEFC-sertifiserte plantasjer etablert etter 1994.
- ☒ Navn (artsnavn) på de trearter som anvendes i masseproduksjonen. Bilag 1, skjema 2 kan anvendes.
- ☒ Masse og papir/kartong/papp-produsenten skal vise gyldig sporbarhetssertifikat (FSC eller PEFC) for de inngående treråvarene i massen/papiret/kartongen/pappen.
- ☒ Sertifisering masse/papir/kartong/papp: Produsent av engangsartikkelen skal sammenstille f.eks. ved hjelp av faktura eller følgeseddel, at det er kjøpt inn masse/papir/papp/kartong- materiale som oppfyller kravet på minimum 70 % sertifisert råvare på årsbasis.

07 Fett-tett papir

Fett-tett papir som inngår skal oppfylle kravene beskrevet i Svanemerking av "Fett-tett papir – tilleggsmodul", versjon 4 eller senere. Tilleggsmodulen henviser til basismodulen for Svanemerking av papirprodukter, versjon 2 eller senere på enkelte punkter. Det gis unntak for K7 Fiberråvare og K11 Transport i basismodulen. Det stilles eget krav til fiberråvare i dette kriteriedokumentet, se O6.

Søknad om godkjenning av fett-tett papir skal skje via det elektroniske søknadsverktøyet My Swan Account (MSA). Ta kontakt med Nordisk Miljømerking for brukernavn og passord.

Hvis det fett-tette papiret allerede er svanemerket etter kriteriene for "Fett-tett papir – tilleggsmodul" versjon 4 eller senere, oppfylles kravet og kan dokumenteres med lisensbevis.

- ☒ Produsenten skal vise at kravet oppfylles med utfylt skjema i My Swan Account. Dokumentasjon som beskrevet i de angitte kravene i "Fett-tett papir – tilleggsmodul", eventuelt lisensbevis.

08 Optisk blekemiddel

Optiske blekemidler må ikke tilsettes ved produksjon av masser, papir, kartong eller papp.

- ☒ Erklæring fra produsent av masse, papir, kartong eller papp om at optiske blekemidler ikke anvendes.

2.2 Andre fornybare råvarer

09 Heltre, finer og bambus

1. Trearter på Svanens liste over forbudte trearter*, skal ikke anvendes.

* *Listen over forbudte trearter finnes på hjemmesiden: <https://www.nordic-swan-ecolabel.org/wood/>*

2. Søker/produsent/leverandør skal oppgi navn (artsnavn) for de treråvarer/bambus som benyttes i den svanemerkede engangsartikkelen.
3. Leverandører av treråvarer/bambus skal være sporbarhetssertifisert etter FSC/PEFCs ordninger.
4. 70 % av treråvarer/bambus som benyttes i den svanemerkede engangsartikkelen skal være sertifisert som bærekraftig skogsbruk etter FSC eller PEFC.

Den resterende andelen av treråvarene/bambusen skal være omfattet av FSC/PEFCs kontrollordning.

Kravet skal dokumenteres som innkjøpt tremengde/bambus på årsbasis.

- Erklæring fra søker/produsent/leverandør om at kravet til forbudte trearter er oppfylt. Bilag 1, skjema 3 kan anvendes.
- Navn (artsnavn) på de treråvarer/bambus som benyttes i den svanemerkede engangsartikkel. Bilag 1, skjema 3 kan anvendes.
- Gyldig FSC/PEFC sporbarhetssertifikat fra alle leverandører som omfatter alle treråvarer/bambus som benyttes i den svanemerkede engangsartikkel.
- Dokumentasjon som faktura eller følgeseddel fra produsent av engangsartikkelen/lisensinnehaver (papir eller via E-fakturering) som viser at kravet til sertifiseringsandel er oppfylt på årsbasis.

010 Landbruksråvarer inkludert palmeolje, soya og sukkerrør

Kravet gjelder ikke sekundære råvarer*.

For alle landbruksråvarer skal det angis navn (på latin og et nordisk eller engelsk språk) samt geografisk opprinnelse (land/delstat) og leverandør for de anvendte landbruksråvarene.

Sukkerrør

For biobasert plast i produkter som kun består av plast eller som inngår med mer enn 10 vekt-% i engangsartikkelen: Sukkerrør skal være Bonsucro-sertifisert.

Palmeolje og soyaolje

Biobasert plast i produkter som kun består av plast:

Palmeolje og soyaolje får ikke inngå som råvare til produksjon av biobasert polymer i produkter som kun består av plast.

Biobasert plast til belegning og plast som inngår med mindre enn 10 vekt-% i engangsartikkelen:

Palmeolje og soyaolje er tillatt som råvare i biobasert plast til belegning og i plast som inngår med mindre enn 10 vekt-% i engangsartikkelen. Dette gjelder også dersom den biobaserte plasten til belegning er biobasert ved massebalansemetoden. Råvarene skal ha følgende sertifisering:

- Palmeolje, palmekjerneolje og palmeoljederivat skal være RSPO-sertifisert
- Soyaolje skal være RTRS-sertifisert

Sertifisert råvare (sukkerrør, palmeolje og soyaolje)

Produsent av biobasert polymer eller leverandør av sertifisert råvare skal være sporbarhetssertifisert (Chain of Custody-sertifisert, CoC) i henhold til det aktuelle sertifiseringssystemet, og sporbarheten skal sikres via massebalanse. Book and claim-system aksepteres ikke.

Produsenten av den biobaserte polymeren skal dokumentere at det er innkjøpt sertifisert råvare.

Lisensinnehaver/produsent av engangsartikkelen skal dokumentere at det er innkjøpt biobasert polymer med sertifisert råvare, f.eks. ved spesifikasjon på faktura eller følgeseddel.

*Sekundære råvarer defineres her som restprodukter fra andre produksjoner, f.eks. avfallsprodukter fra matvareindustri eller biprodukter som halm fra kornproduksjonen, biprodukter fra mais og tørkede palmeblader. PFDA fra palmeolje regnes ikke som et rest/avfallsprodukt.

Nordisk Miljømerking kan vurdere andre sertifiseringsordninger for ovennevnte råvarer hvis aktuelt. Sertifiseringsordningen vil bli vurdert etter Nordisk Miljømerkings krav til standard og sertifiseringssystem beskrevet i bilag 2.

- Navn (på latin og et nordisk eller engelsk språk) samt geografisk opprinnelse (land/delstat) for de landbruksråvarer som anvendes.
- Kopi av gyldig CoC-sertifikat eller sertifikatnummer. Dokumentasjon som faktura eller følgeseddel fra produsent av biobasert polymer og engangsartikkel som viser at det er innkjøpt biobasert polymer med sertifisert råvare.

011 Genetisk modifiserte råvarer

Kravet gjelder for biobasert polymer som inngår i rene plastprodukter og for plast som inngår med mer enn 10 vekt-% i engangsartikkelen. Kravet gjelder ikke for biobasert plast som inngår som belegning på papir/kartong/papp.

Det skal ikke brukes landbruksråvarer som er genetisk modifisert ved produksjon av biobasert polymer. GMO basert på bakterier eller enzymer framstilt i lukkede systemer er tillatt.

Sekundære råvarer er unntatt kravet, se O10 for definisjon.

- Erklæring fra produsent av biobasert polymer om at genmodifiserte råvarer ikke anvendes.

012 Energi - biobaserte polymerer

Kravet gjelder for biobaserte polymerer som inngår i produkter som kun består av plast og for plast som inngår med mer enn 10 vekt-% i engangsartikkelen. Kravet gjelder ikke for biobasert plast som inngår som belegning på papir/kartong/papp.

Krav a) eller b) skal oppfylles.

- a) Produsenten av polymeren (produksjonsanlegget) skal være sertifisert i henhold til ISO 50001

eller

- b) Energiforbruket ved produksjonen av biobaserte polymerer må maksimum være 50 MJ/kg polymer. I beregningen av energiforbruket skal prosessene fra monomerproduksjon til ferdig polymer inkluderes. Energi ved dyrking og ekstraksjon av råvaren, transport av råvaren til produksjonsstedet eller energiinnhold i selve råvaren skal ikke inkluderes i beregningen.

Energi fra både fornybare og ikke fornybare energikilder skal inkluderes i beregningen.

- For alternativ a) sertifikat som viser at produsenten av polymeren (produksjonsanlegget) er sertifisert i henhold til ISO 50001.
- For alternativ b) opplysninger om el- og brenselforbruk og kopi av faktura eller bekreftelse fra leverandør på forbruket. Angi totalt kg produsert polymer samt en beregning av totalt energiforbruk i MJ/kg polymer produsert. Det skal beskrives hvordan energiforbruket fra forskjellige delprosesser er med i beregningen.

2.3 Kjemikalier

Avsnittet omhandler kjemiske produkter og inngående stoffer i kjemiske produkter. Kravene gjelder kjemiske produkter som:

- brukes i produksjonen/sammensetningen av engangsartikkelen (konverteringen), som lim, trykkfarger og belegninger
- tilsettes engangsartikkelen, som aroma og parfyme
- additiver til plast (både fossil og biobasert plast som inngår, uavhengig av mengde)
- restmonomerer i plast (både fossil og biobasert plast som inngår, uavhengig av mengde)

Kravene gjelder ikke:

- hjelpekjemikalier som anvendes under produksjonen, som smøremidler, rengjøringskjemikalier osv.
- kjemikalier ved produksjon og trykking av primæremballasje
- kjemikalier i produksjonsprosessen av masse/papir/kartong/papp, inkludert fett-tett papir, da disse skal tilfredsstille kravene i "Svanemerking av papirprodukter — Kjemikaliemodulen" versjon 2 eller senere. Kjemikalier som kan brukes i produksjonsprosessen skal allikevel oppfylle:
  - O18 i dette kriteriedokumentet som inkluderer tilsetning av kjemikalier til masse
  - O19 til farger i dette kriteriedokumentet

Det stilles også kjemikaliekrav til enkeltemballasje og kjerner, se spesifikt krav O24 for hvilke kjemikaliekrav som gjelder.

Kjemikaliekravene omhandler både det kjemiske produktet (f.eks. klassifiseringskrav til limet), men kan også omhandle inngående stoffer i det enkelte kjemiske produktet, det vil si inngående stoffer i limet. Kravene gjelder da for samtlige inngående stoffer i det kjemiske produktet, men ikke for forurensninger om ikke annet fremgår i spesifikke krav. Inngående stoffer og forurensninger er definert under.

Inngående stoffer: Alle stoffer i det kjemiske produktet, inklusive tilsatte additiver (f.eks. konserveringsmidler og stabilisatorer) i råvarene. Kjente avspaltningsprodukter fra inngående stoffer (f.eks. formaldehyd og arylamin) regnes også som inngående.

Forurensninger: Rester fra produksjonen og råvareproduksjonen som inngår i det ferdige kjemiske produktet i konsentrasjoner under 100 ppm (0,01 vektprosent, 100 mg/kg). Eksempler på forurensninger er rester av reagenser, rester av monomerer, katalysatorer, biprodukter og rester av rengjøringsmidler til produksjonsutstyret samt "carryover" fra andre produksjonslinjer.

013 Kjemiske produkter, klassifisering

Kjemiske produkter som brukes i produksjonen/ved sammensetningen (konverteringen) av engangsartikkelen (f.eks. lim eller farge) skal ikke være klassifisert som angitt i tabell 4.

Kravet gjelder også additiver til plast der det senere i kriteriedokumentet henvises til dette kravet, se O21.

Tabell 4: Klassifisering av kjemiske produkter

Klassifisering i henhold til CLP-forordningen 1272/2008		
Fareklasse	Kategori	Farekode
Farlig for vannmiljøet	Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1-4	H400 H410, H411, H412
Akutt giftighet	Acute Tox. 1, 2 Acute Tox. 3	H330, H310, H300 H331, H301, H311
Spesifikk målorgantoksitet	STOT SE 1 STOT RE 1	H370 H372
Allergifremkallende	Resp. Sens. 1 eller Skin Sens 1	H334 H317
Kreftfremkallende egenskaper	Carc. 1A/1B Carc. 2	H350 H351
Kjønnscellemutagenitet	Muta. 1A/B Muta. 2	H340 H341
Reproduksjonstoksitet	Repr. 1A/1B Repr. 2	H360, H361 H362

Produsentene av de kjemiske produktene er ansvarlig for klassifiseringen.

- Oversikt over anvendte kjemikalier
- Sikkerhetsdatablad for alle kjemiske produkter i henhold til gjeldende europeisk lovgivning
- Utfylt og signert bilag 1, skjema:
  - 4a Erklæring - Øvrige kjemiske produkter eller
  - 4b Erklæring - Lim eller
  - 4c Erklæring - Farger/trykkfarger eller
  - 4d Erklæring - Silikonbelegning eller
  - 4e Erklæring - Belegnings/impregneringskjemikalier

Skjemaet skal være utfylt av produsenten/leverandøren av det kjemiske produktet.

O14 Klassifisering av inngående stoffer

Inngående stoffer i kjemiske produkter som brukes i produksjonen / ved sammensetningen (konverteringen) av engangsartikkelen (f.eks. lim eller farge) skal ikke være klassifisert i henhold til tabell 5.

Unntak gis for:

- formaldehyd i nyprodusert polymer, se O17.

Kravet gjelder også additiver til plast der det senere i kriteriedokumentet henvises til dette kravet, se O21.

Tabell 5: Klassifisering av CMR-stoffer

Klassifisering i henhold til CLP-forordningen 1272/2008		
Fareklasse	Kategori	Farekode
Kreftfremkallende egenskaper	Carc. 1A/1B Carc. 2	H350 H351
Kjønnscellemutagenitet	Muta. 1A/B Muta. 2	H340 H341
Reproduksjonstoksisitet	Repr. 1A/1B Repr. 2	H360, H361 H362

☒ Utfylt og signert bilag 1, skjema:

- 4a Erklæring - Øvrige kjemiske produkter eller
- 4b Erklæring - Lim eller
- 4c Erklæring - Farger/trykkfarger eller
- 4d Erklæring - Silikonbelegning eller
- 4e Erklæring - Belegnings/impregneringskjemikalier

Skjemaet skal være utfylt av produsenten/leverandøren av det kjemiske produktet.

015 Kjemiske stoffer - forbudsliste

Følgende stoffer får ikke inngå i kjemiske produkter som brukes i produksjonen/ved sammensetningen (konverteringen) av engangsartikkelen (f.eks. lim eller farge):

- Stoffer på Kandidatlisten*

D4, D5 og D6 i silikonpolymer har eget krav, se 018.

- Stoffer som har gjennomgått evaluering i EU og er påvist å være PBT (Persistent, bioaccumulable and toxic) eller vPvB (very persistent and very bioaccumulable)**
- Stoffer som anses å være potensielt hormonforstyrrende i kategori 1 eller 2 på EUs prioritetsliste over stoffer som skal gjennomgå nærmere undersøkning for hormonforstyrrende effekter***
- Ftalater****
- APEO – alkylfenoletoksilater og andre alkylfenolderivater (stoffer som avgir alkylfenoler ved nedbryting)
- BHT - butylhydroxytoluene

Det er unntak for BHT opp til 2 ppm i vannavvisende belegg som brukes på artikler laget av papp. Vær oppmerksom på at et plastlag på produktet ikke betraktes som et belegg. Unntaket utløper hvis stoffet oppfyller ett av følgende i løpet av kriterienes gyldighetstid:

- Stoffet oppføres på Kandidatlisten* eller på List 1 på nettsiden www.edlist.org
- ECHA Endocrine Disruptor Expert Group vurderer stoffet og anser det som et hormonforstyrrende stoff <http://echa.europa.eu/sv/ed-assessment>
- Stoffet oppføres på List 3 på nettsiden www.edlist.org

- Bisfenol A, F og S

- Halogenerte organiske forbindelser. Unntak gis for:
  - halogenerte organiske pigmenter som oppfyller Europarådets anbefaling "Resolution AP (89) 1 on the use of colourants in plastic materials coming into contact with food", punkt 2.5

- Antibakterielle midler (f.eks. nanosølv)*****

Kravet gjelder også additiver til plast der det senere i kriteriedokumentet henvises til dette kravet, se O21.

* Kandidatlisten finnes på ECHAs hjemmeside: <http://echa.europa.eu/candidate-list-table>

** PBT og vPvB i henhold til kriteriene i bilag XIII i REACH

*** Stoffer med hormonforstyrrende effekter kategori 1 eller 2, se følgende lenke: http://ec.europa.eu/environment/chemicals/endocrine/strategy/being_en.htm

**** Forbudet omfatter ikke polyethylene terephthalate (PET)

***** Et antibakterielt middel er et kjemikalie/produkt som forhindrer eller stopper tilvekst av mikroorganismer, for eksempel bakterier, sopp eller protozoer (encellede organismer). Kravet gjelder ikke konserveringsmidler som anvendes til å konservere det kjemiske produktet, såkalte in-can preservatives.

Utfylt og signert bilag 1, skjema:

- 4a Erklæring - Øvrige kjemiske produkter eller
- 4b Erklæring - Lim eller
- 4c Erklæring - Farger/trykkfarger eller
- 4d Erklæring - Silikonbelegning eller
- 4e Erklæring - Belegnings/impregneringskjemikalier

Skjemaet skal være utfylt av produsenten/leverandøren av det kjemiske produktet.

016 Aroma, smakstilsetninger og parfyme

Aroma, smakstilsetninger, parfyme eller andre duftstoffer (f.eks. eteriske oljer, planteoljer og planteekstrakter) må ikke inngå i engangsartikkelen.

Erklæring fra produsent av engangsartikkelen om at det ikke inngår aroma, smakstilsetninger, parfyme eller andre duftstoffer. Bilag 1, Skjema 1 kan anvendes.

017 Lim - innhold av kjemiske stoffer

Etylenglykoletere eller kolofoniumharpiks må ikke inngå i lim. Unntak er modifisert kolofoniumderivat som ikke er klassifisert allergifremkallende.

Formaldehyd som genereres under produksjonsprosessen, kan maksimum inngå med 250 ppm (0,0250 vekt-%) målt på nyprodusert polymerdispersjon*. Innholdet av fri formaldehyd i herdet lim skal ikke overstige 10 ppm (0,001 vekt-%)**.

Hotmelt lim er fritatt fra å dokumentere kravene til formaldehyd.

Informasjon om testmetoder og analyselaboratorier er gitt i bilag 3.

* Målt med VdL-RL 03-metoden "In-can concentration of formaldehyde determined by the acetyl-acetone method" eller Merckoquant-metoden (se bilag x til RAL-UZ 102) alternativt en annen likeverdig metode.

** Målt med Merckoquant-metoden (se bilag x til RAL-UZ 102) eller en annen likeverdig metode.

- Sikkerhetsdatablad for produktet. Erklæring fra limprodusenten om at kravet oppfylles. Bilag 1, Skjema 4b kan anvendes. Analyseresultat som viser innhold av formaldehyd.

018 Belegninger og impregneringer

Krom- eller fluorforbindelser skal ikke inngå i kjemikalier som anvendes til bestrykning/forskjellige typer belegning/impregnering/innblanding i masse/papir/kartong/engangsartikkel.

Følgende krav gjelder ved silikonbehandling av engangsartikkelen eller deler:

- Løsningsmiddelbaserte silikonbestrykninger/-belegninger må ikke brukes.
- Oktametylsyklotetrasiloksan, D4, (CAS 556-67-2), dekametylsyklopentasiloksan, D5, (CAS 541-02-6) og dodekametylsykloheksasiloksan, D6 (CAS-nr. 540-97-6) skal ikke inngå i kjemiske produkter som anvendes ved silikonbehandling. D4, D5 og D6 som inngår som forurensninger i ferdig kommersielt produkt i mengder under 800 ppm (0,08 vekt-%) er unntatt dette kravet.*
- Tinnorganiske katalysatorer må ikke brukes ved produksjon av silikonpolymeren.

* *Ferdig kommersielt produkt henviser til silikonemulsjonens bestrykningsbad.*

Svanemerket fett-tett papir oppfyller kravet.

- Erklæring fra kjemikalieleverandør om at krom- eller fluorforbindelser ikke inngår i bestryknings/belegnings/impregneringsproduktet. Bilag 1, Skjema 4e kan anvendes. Sikkerhetsdatablad for produktet.
- Erklæring fra produsent av masse om at det ikke tilsettes kjemikalier i masseproduksjonen der krom eller fluorforbindelser inngår i kjemikaliet.
- Erklæring fra kjemikalieleverandør om at oktametylsyklotetrasiloksan, D4, dekametylsyklopentasiloksan, D5 og/eller dodekametylsykloheksasiloksan, D6, ikke inngår i konsentrasjoner over 800 ppm i det kjemiske produktet ved silikonbehandling. Mengden D4, D5 og D6 skal oppgis. Bilag 1, skjema 4d kan anvendes.

019 Fargestoffer for trykk og innfarging

Kravet gjelder fargestoffer til trykking, innfarging og nyanseringsfarging.

Alle fargestoffer som anvendes til trykking, innfarging eller nyanseringsfarging skal angis og sikkerhetsdatablad for produktene skal sendes inn. Alle fargestoffer skal overholde følgende krav:

- Halogenerte organiske pigmenter skal oppfylle krav i Europarådets anbefaling, "Resolution AP (89) 1 on the use of colourants in plastic materials coming into contact with food".

I tillegg gjelder følgende krav:

- Fargestoffene som anvendes til trykking, innfarging eller nyanseringsfarging skal oppfylle BfRs (Federal Institut for Risk Assessment) anbefalinger: "IX. Colorants for Plastics and other Polymers Used in Commodities"* eller Swiss Ordinance 817.023.21 Annex 2 and 10.

Alternativt kan fargestoffer som brukes til nyanseringsfarging og/eller innfarging av papir/papp/kartong oppfylle følgende krav:

- BfR's recommendation XXXVI. Paper and board for food contact, fra juli 2015 eller senere versjoner.

*For fargestoffer som anvendes til papir/papp/kartong er kondensasjonsprodukter av aromatiske sulfonsyrer med formaldehyd unntatt fra kravet i BfR IX, men skal oppfylle kravene i BfRs XXXVI. Se også O25.

Vær oppmerksom på at fargestoffer til trykk/innfarging av papir, kartong, papp også skal oppfylle kravene angitt i Kjemikaliemodulen for papirprodukter, versjon 2 eller senere, se krav O5 i dette kriteriedokumentet.

- Angi hvilke fargestoffer som anvendes. Sikkerhetsdatablad for fargestoffet. Erklæring fra produsent av fargestoffer om at kravet er oppfylt. Bilag 1, Skjema 4c kan anvendes.

020 Kjemikalier til kaffe- og tefilter

Det må ikke tilsettes lim eller andre kjemikalier i papiret ved konverteringen.

- Erklæring fra produsenten om at lim eller andre kjemikalier ikke tilsettes papiret ved konvertering til kaffe- og tefilter.

021 Additiver til plast

Additiver til plast som eksempelvis stabilisatorer, antioksidanter, mykgjørere, farge/pigmenter og fyllstoffer (uorganiske fyllstoffer er unntatt) skal oppfylle kravet til klassifisering av kjemiske produkter, O13 og krav til inngående stoffer i det kjemiske produktet, O14 og O15.

- Erklæring fra plastprodusent om at kravet oppfylles. Bilag 1, Skjema 5 kan anvendes. Sikkerhetsdatablad for additivet.

022 Restmonomer i polymer

Restmonomerer som er klassifisert i henhold til tabell 6 under får inngå med maks 100 ppm i polymer. Mengden får være maks 100 ppm for hver klassifisering.

Restmonomerinnholdet skal måles på nyprodusert polymer.

Tabell 6: Klassifisering av CMR-stoffer

Klassifisering i henhold til CLP-forordningen 1272/2008		
Fareklasse	Kategori	Farekode
Kreftfremkallende egenskaper	Carc. 1A/1B Carc. 2	H350 H351
Kjønnsцелеmutagenitet	Muta. 1A/B Muta. 2	H340 H341
Reproduksjonstoksisitet	Repr. 1A/1B Repr. 2	H360, H361 H362

- Erklæring fra produsent av polymer om at innholdet er maks 100 ppm. Bilag 1, Skjema 5 kan anvendes.

023 Kjemikalier - resirkulert plast

Ftalater, bisfenol A eller styren får ikke inngå i den resirkulerte plasten. Dette kan dokumenteres med en test av det resirkulerte materialet eller det kan vises via full sporbarhet at disse stoffene ikke forekommer.

Additiver til resirkulert plast skal oppfylle O13, O14 og O15.

For testmetoder, se bilag 3.

- Test eller dokumentasjon som viser at ftalater, bisfenol A eller styren ikke inngår i den resirkulerte plasten.

- Erklæring fra leverandør av resirkulert plast om at eventuelle additiver oppfyller O13, O14 og O15.

024 Enkeltemballasje og kjerner

Enkeltemballasje og kjerner av papir/kartong/papp skal oppfylle følgende krav:

- a) Papiret/kartongen/pappen eller massen til disse skal ikke være bleket med klogass (Cl₂).
- b) Produsent av papiret/kartongen/pappen skal være CoC-sertifisert etter FSC/PEFCs ordninger.
- c) Krav til aroma, parfyme og smakstilsetninger, O16.
- d) Kjemikalier som anvendes, f.eks. lim, trykkfarge eller belegninger, skal oppfylle følgende krav:
  - o O13 Klassifisering av kjemisk produkt

Kravet gjelder ikke kjemikalier i produksjonen av masse/papir/kartong/papp, men kjemikalier som anvendes ved f.eks. liming av skjøter eller ved trykk på enkeltemballasjen.

- o O18 Belegninger og impregneringer

Enkeltemballasje og kjerner av plast skal oppfylle følgende krav:

- a) Navn (på latin og engelsk språk) samt geografisk opprinnelse (land/delstat) og leverandør for de anvendte landbruksråvarene i biobasert polymer.
- b) Krav til aroma, parfyme og smakstilsetninger, O16.
- c) Kjemikalier som anvendes, f.eks. lim og trykkfarge skal oppfylle:
  - o O13 Klassifisering av kjemisk produkt

Kravet gjelder ikke kjemikalier i produksjonen av plasten, men kjemikalier som anvendes ved f.eks. liming av skjøter eller ved trykk på enkeltemballasjen.

- d) Additiver til plast skal oppfylle:
  - o O13 Klassifisering av kjemisk produkt

Dokumentasjon for enkeltemballasje og kjerner av masse, papir, kartong, papp:

- Erklæring fra produsent av masse, papir, kartong, papp om at bleking med klogass ikke anvendes. Sporbarhetssertifikat fra produsent av papir/kartong/papp.
- Erklæring fra produsent eller leverandør av kjemikaliet om at O13 og O18 er oppfylt.

Dokumentasjon for enkeltemballasje og kjerner av plast:

- For biobaserte polymerer, angivelse av navn og opprinnelse på råvaren.
- Erklæring fra produsent eller leverandør av kjemikaliet om at O13 er oppfylt.
- Erklæring fra plastprodusenten om at additiver til polymeren oppfyller O13.

Krav O16 dokumenteres av produsent av engangsartikkelen, se O16.

2.4 Matvarekontakt

025 Materialer i kontakt med mat

Produktet skal oppfylle EUs forordning nr. 1935/2004/EF med etterfølgende endringer om materialer og gjenstander bestemt til å komme i kontakt med

matvarer samt at framstillingen av produktet skal være i overensstemmelse med EUs forordning 2023/2006 om god framstillingspraksis for materialer og artikler som er ment for å komme i kontakt med næringsmidler.

I tillegg gjelder følgende krav for plast og for masse, papir, kartong og papp:

Plast

Hvis produktet består av eller inneholder deler av plast, skal EUs forordning nr. 10/2011 med etterfølgende endringer om plastmaterialer og gjenstander bestemt til å komme i kontakt med matvarer oppfylles.

For resirkulert plast, se også O2.

Masse, papir, kartong, papp

Masse, papir, kartong, papp i produktet skal oppfylle en av følgende anbefalinger:

- BFRs anbefaling XXXVI. Paper and board for food contact, fra juli 2015 eller senere versjoner eller
- CEPs Industry guideline for the Compliance of Paper & Board materials and articles for food contact, Issue 2, september 2012 eller senere versjoner.

Kravene skal bekreftes oppfylt/evalueres av en uavhengig tredjepart.

Det presiseres at kravene i dette kriteriedokumentet er overordnet kravene i forordninger og anbefalinger. Dette betyr at et kjemikalie kan være forbudt i en svanemerket engangsartikkel selv om det er tillatt i henhold til forordninger og anbefalinger.

- Kopi av sertifikat eller erklæring fra uavhengig instans (tredjepart) som beskriver at kravet etterleves.

2.5 Avfall

026 Nedbrytbare/komposterbare polymerer i plastprodukter

Produkter som kun består av plast får ikke bestå av polymerer/plast som ikke kan materialgjenvinnes i dagens resirkuleringsanlegg.

Med polymerer/plast som ikke kan materialgjenvinnes menes nedbrytbare/komposterbare plaster som PLA.

Forbrenning med energigjenvinning regnes ikke som materialgjenvinning.

- Dokumentasjon som viser hvilket materiale produktet består av, se O1.

027 Blanding av ulike material

Blanding av polymer og masse/papir/kartong der materialene ikke kan separeres fra hverandre i en materialgjenvinningsprosess* eller av forbrukeren på en enkel måte (uten å bruke andre verktøy enn hendene) er ikke tillatt.

* bruk av laminat og plastbelegg på papir- og kartongbaserte produkter unntas kravet, da disse kan skilles fra papir/kartong materiale i materialgjenvinningsanleggene.

- Beskrivelse av materialene i produktet og dokumentasjon som viser at kravet oppfylles.

028 Innfarging av plastprodukter

Rene plastkomponenter får ikke være farget i svart.

- Dokumentasjon om eventuelle plastkomponenter og farge som viser at kravet oppfylles.

029 Lim til etiketter

Lim som brukes til å feste etiketten til engangsartikkelen skal være smeltelim (smelter ved 60 til 80 °C) eller vannløselig og alkalisk.

- ☒ Dokumentasjon (f.eks. produktdatablad) for limet, som viser at limet er vannløselig og alkalisk eller er et smeltelim.

030 Materialgjenvinning og merking

Materialgjenvinning

- Produktet skal kunne materialgjenvinnes* eller
- bestå av 100 % fornybare materialer som tre eller palmeblader forutsatt at produktet ikke er tilsatt/overflatebehandlet med kjemikalier eller belagt med andre materialer.

Informasjon om komposterbar/bionedbrytbar

Det er forbudt å merke produkt og emballasje med komposterbar**, bionedbrytbar eller andre lignende utsagn.

Merking

For produkter som forbrukeren kjøper med seg hjem, f.eks. fryseposer, tallerkener, bestikk, kopper/glass, gjelder følgende:

- hovedmaterialet i produktet skal angis, f.eks. «pappkopp», «plast»
- det skal merkes med følgende informasjon: sorter korrekt – kast ikke i naturen***
- informasjonen kan stå på produkt og/eller emballasje
- informasjonen skal være i form av tekst
- informasjonen skal være synlig og lesbar for forbrukeren
- informasjonen kan være i form av pregning, stansing eller trykk

For produkter som selges til det profesjonelle markedet (B2B) som restauranter, kaféer, hotell/konferanseanlegg, bensinstasjoner og lignende, f.eks. kaffekopper, salatbegere, poser og papir til innpakning av mat, gjelder følgende:

- hovedmaterialet i produktet skal angis
- det skal merkes med at produktet ikke skal kastes i naturen***
- informasjonen skal stå på produktet****
- informasjonen skal være i form av tekst og/eller symbol
- informasjonen skal være synlig og lesbar for forbrukeren
- informasjonen kan være i form av pregning, stansing eller trykk

*Forbrenning med energiutnyttelse anses ikke som materialgjenvinning.

**Unntak gis for kaffefilter.

***Unntak gis for kopper merket i henhold til Artikkel 7 i EU Single-use plastics directive (EU Directive 2019/904).

****Unntak gis for produkter der det er teknisk vanskelig med merking på produkt på grunn av utforming og størrelse, f.eks. bestikk, sugerør og rørepinner. I slike tilfeller skal informasjonen stå på emballasjen.

- Legg ved dokumentasjon som bilde av pregning, etikett, artwork eller lignende som viser at kravet er oppfylt.

2.6 Produktegenskaper

031 Informasjon om egenskaper

Det skal utarbeides produktdatablad på alle aktuelle språk for den svanemerkede engangsartikkel. Produktdatabladet skal som minimum inneholde opplysninger om egenskaper for produktet som angitt i bilag 4 - hvis de er relevante for produkttypen.

Det skal kunne dokumenteres at engangsartikkelen har de egenskaper som produktet markedsføres til og som fremgår av produktdatabladet.

Dokumentasjonen skal som utgangspunkt være en standardisert test. Dersom det ikke finnes standardiserte tester til den aktuelle egenskap, skal det argumenteres for de valgte testbetingelser. Test kan enten være laboratorietest eller relevante interne kvalitetstester. For egenskaper der det finnes standardiserte testmetoder, skal disse anvendes. Det kreves ingen spesifikk kvalitetssertifisering av testlaboratoriet.

- Produktdatablad for den svanemerkede engangsartikkel og rapport om testresultater.

032 Kvalitetskrav for kaffe- og tefiltre

For kaffe- og tefiltre skal det testes for sammenføyingsstyrke og filtreringsegenskaper. Sammenføyingsstyrken (svensk: fogstyrka) skal ikke være mindre enn 10 N/m eller 0,15 N/15 mm, og skal måles direkte etter produksjonen i henhold til ISO 3781. Alternativt kan en test, som en upartisk og kompetent instans vurderer som likeverdig, godkjennes. Sammenføyingsstyrken kan måles av filterprodusenten.

- Testresultat for sammenføyingsstyrke og filtreringsegenskaper.

3 Kvalitets- og myndighetskrav

For å sikre at Nordisk Miljømerkings krav oppfylles skal følgende rutiner være implementert.

033 Ansvarlig for Svanen og organisasjon

Bedriften skal ha en person som har ansvar for at Nordisk Miljømerkings krav oppfylles og en kontaktperson mot Nordisk Miljømerking.

- Organisasjonsstruktur som viser ansvarlige for ovenstående.

034 Dokumentasjon

Lisensinnehaveren skal beholde en kopi av dokumentasjonen som er sendt inn i forbindelse med søknaden (inklusive testrapporter, dokumenter fra underleverandører og lignende), eller opprettholde tilsvarende informasjon i Svanens elektroniske system.

- Kontrolleres på stedet ved behov.

035 Engangsartikkelens kvalitet

Lisensinnehaveren skal garantere at kvaliteten av den svanemerkede engangsartikkel ikke forringes under lisensens gyldighetstid.

Rutiner for å ivareta reklamasjoner/klager angående kvaliteten på de svanemerkede engangsartikler.

Oversikt over mottatte reklamasjoner kontrolleres på stedet.

036 Planlagte endringer

Planlagte produkt- og markedsmessige endringer som påvirker Nordisk Miljømerkings krav skal skriftlig meddeles Nordisk Miljømerking.

Rutiner som viser hvordan planlagte produkt- og markedsmessige endringer håndteres.

037 Uforutsette avvik

Uforutsette avvik som påvirker Nordisk Miljømerkings krav skal skriftlig rapporteres til Nordisk Miljømerking samt journalføres.

Rutiner som viser hvordan uforutsette avvik håndteres.

038 Sporbarhet

Lisensinnehaveren skal ha sporbarhet på den svanemerkede engangsartikkelen i sin produksjon.

Beskrivelse/rutiner over hvordan kravet oppfylles.

039 Retursystem

Den nordiske kriteriegruppen besluttet den 9. oktober 2017 å ta bort dette kravet.

Regler for svanemerking av produkter

Når Svanemerket brukes på et produkt, skal produktets lisensnummer også fremkomme.

Mer informasjon om regler, avgifter og grafiske retningslinjer finnes på www.svanemerket.no/regelverk/

Etterkontroll

Nordisk Miljømerking kan kontrollere at engangsartikkelen oppfyller Nordisk Miljømerkings krav også etter at lisens er bevilget. Det kan f.eks. skje gjennom besøk på stedet eller ved stikkprøvekontroll.

Viser det seg at engangsartikkelen ikke oppfyller kravene kan lisensen inndras.

Stikkprøver kan også tas i butikken og analyseres av et upartisk laboratorium. Oppfylles ikke kravene kan Nordisk Miljømerking kreve at lisensinnehaveren betaler analysekostnadene.

Kriterienes versjonshistorikk

Nordisk Miljømerking fastsatte versjon 4.0 av kriteriene for engangsartikler i kontakt med mat den 14. juni 2017 og de gjelder til og med 30. juni 2021.

Den 9. oktober 2017 besluttet den nordiske kriteriegruppen å ta bort O39 Retur-system. Den 13. juni 2018 vedtok den nordiske kriteriegruppen per capsulam en justering i O19 gjeldende fargestoffer som anvendes til papir/papp/kartong. Kondensasjonsprodukter av aromatiske sulfonsyrer med formaldehyd unntas fra kravet i BfR IX, men skal oppfylle kravene i BfRs XXXVI. Den nye versjonen heter 4.1.

Den 18. september 2018 vedtok Nordisk Miljømerkingsnemnd å innføre forbud mot å merke sugerør, engangsbestikk, tallerkener, rørepinner og tannstikkere/cocktailpinner i plast. Den 12. desember 2018 vedtok Nordisk Miljømerking å legge til D6 i krav O18 om silikonbehandling, da D6 er havnet på Kandidatlisten. Samtidig ble det innført en henvisning til O18 i krav O15 som omhandler stoffer på Kandidatlisten. Den nye versjonen heter 4.2.

Den 19. desember 2018 besluttet Nordisk Miljømerking å forlenge kriteriene til 30. juni 2022. Den nye versjonen heter 4.3.

Den 10. desember 2019 besluttet Nordisk Miljømerking å endre krav O30 om avfallsmerking. Kravet heter nå O30 Materialgjenvinning og merking, og har et eksplisitt forbud mot merking med komposterbar, bionedbrytbar og lignende utsagn, samt krav om at produkt og/eller emballasje skal merkes med material i produktet samt at produktet ikke skal kastes i naturen. Den 4. februar 2020 besluttet Nordisk Miljømerking å forlenge kriteriene til 30. juni 2023. Den nye versjonen heter 4.4.

Den 5. mai 2020 besluttet Nordisk Miljømerking å endre krav O19 om fargestoffer for trykk og innfarging. Kravet kan nå oppfylles med henvisning til Swiss Ordinance 817.023.21 Annex 2 and 10 samt fargestoffer som brukes til nyanseringsfarging og/eller innfarging av papir/papp/kartong kan oppfylle BfR's recommendation XXXVI. Paper and board for food contact, fra juli 2015 eller senere versjoner. Den nye versjonen heter 4.5.

Den 1. september 2020 besluttet Nordisk Miljømerking å innføre et unntak for BHT i krav O15. Unntaket gjelder for BHT opp til 2 ppm i vannavvisende belegg på engangsartikler laget av papp. Dette unntaket utløper hvis BHT i løpet av kriterienes gyldighetstid oppføres på noen av listene over hormonforstyrrende stoff som nevnes i kravet. Den nye versjonen heter 4.6.

Den 16. mars 2021 besluttet Nordisk Miljømerking å endre krav O30 for kopper merket i henhold til EU Directive 2019/904. Den 30. november 2021 besluttet Nordisk Miljømerking å endre krav O5. Et alternativ til krav om lavmolekylære organokloridforbindelser i våtstyrkemidler er innført i O5. Den 14. desember 2021 besluttet Nordisk Miljømerking å forlenge gyldighetstiden for kriteriene til 31. desember 2024. Samtidig ble oppdaterte krav til trearter med begrenset bruk i svanemerkede produkter innført i O6. Den nye versjonen heter 4.7.

Den 29. november 2022 besluttet Nordisk Miljømerking å forlenge gyldighetstiden for kriteriene til 31. desember 2025. Den nye versjonen heter 4.8.

Den 12. desember 2023 besluttet Nordisk Miljømerking å forlenge gyldighetstiden for kriteriene til 31. desember 2026. Den nye versjonen heter 4.9.

Nye kriterier

Aktuelle temaer for neste revisjon vil være

- Migrasjonstest/screeningtest for kjemikalier
- Se på energikrav til biobaserte polymerer
- Vurdere mulighetene for å øke andel sertifisert treråvare for masse/papir/kartong/papp
- Ytterligere kjemikaliekraav, f.eks. til innholdsstoffer i resirkulert plast
- Se på avfallskrav i lys av utviklingen innenfor avfallshåndteringssystemer

Ordforklaringer og definisjoner

Ord	Forklaring eller definisjon
Biobasert:	Biobasert betyr at noe er laget av biomasse som kan ha gjennomgått fysisk, kjemisk eller biologisk behandling. Biomasse har en biologisk opprinnelse, men ekskluderer materialer innebygd i geologiske og/eller fossile formasjoner. Eksempel på biomasse er: (hele eller deler av) planter, trær, alger, marine organismer, mikroorganismer, dyr etc. Dette inkluderer også sekundære råvarer.
Biobasert polymer/plast:	Polymer/plast som er basert på fornybare råvarer. Merk at Nordisk Miljømerking ikke anser biodegraderbar/komposterbar fossil plast som biobasert plast.
Biobasert polymer med full sporbarhet:	Med full sporbarhet menes det at det er kontroll på den fornybare råvaren gjennom hele produksjonskjeden, f.eks. ved en egen produksjonslinje der det kun benyttes fornybare råvarer, slik at den ferdige polymer vil bestå av fornybare råvarer.
Biobasert polymer ved massebalansemetoden:	Med massebalansemetoden menes blanding av fossil og fornybar råvare i starten av produksjonsprosessen med matematisk allokering av den fornybare råvaren til den ferdige polymer. Det vil si at det ikke er full sporbarhet på den fornybare råvaren gjennom produksjonsanlegget, og at mengden fornybar råvare i den ferdige polymeren vil variere.
Enkeltemballasje:	Med enkeltemballasje menes den emballasje som kan være rundt den individuelle engangsartikkel, f.eks. papir rundt spisepinner eller plast rundt bestikk.
Fornybare råvarer:	Fornybare råvarer defineres som en råvare som kommer fra biologiske materialer som kontinuerlig fornyes i naturen innenfor en kortere årrekke, som f.eks. korn og trær.
MSA:	MSA står for My Swan Account, og er et elektronisk søknadsverktøy som skal anvendes for søknadsbehandling og godkjenning av

	masse/papir/kartong/papp som inngår i engangsartikkelen.
Primæremballasje:	
	Med primæremballasje menes kjøpsemballasjen for forbrukere, f.eks. den emballasje som emballerer 100 engangsgafler eller som er rundt 200 kaffefilter, og som forbrukeren vil møte ved salg i butikken.
Resirkulert materiale:	
	Resirkulert materiale følger definisjonen i ISO 14021. For resirkulert plast til matkontakt følges definisjonen i forordning 282/2008, der avkapp fra produksjon av plast til matkontakt som ikke har vært i kontakt med mat eller forurenset på annen måte ikke regnes som resirkulert dersom den brukes på nytt direkte i den samme produksjonen eller selges til en tredjepart som del av et kontrollsystem i henhold til 2023/2006.
RSPO:	
	Roundtable for Sustainable Palm Oil, en sertifiseringsordning for palmeolje.
RTRS:	
	Roundtable for Responsible Soy, en sertifiseringsordning for soya.
Sekundære råvarer:	
	Sekundære råvarer defineres her som restprodukter fra andre produksjoner, f.eks. avfallsprodukter fra matvareindustri eller biprodukter som halm fra kornproduksjonen, biprodukter fra mais og tørkede palmeblader. PFDA fra palmeolje regnes ikke som et rest/avfallsprodukt.

Bilag 1 Skjemaoversikt - skjemaer for erklæringer og dokumentasjon

Skjema-nummer	Tittel	Fylles ut av
1	Generell informasjon om produktet	Produsent av engangsartikkelen
2	Treråvare i masse/papir/kartong/papp	Produsent av masse
3	Treråvare, finer og bambus	Leverandør av treråvaren
4a	Erklæring - Øvrige kjemiske produkter	Produsent/leverandør av kjemikalie
4b	Erklæring - Lim	Produsent/leverandør av limet
4c	Erklæring - Farger/trykkfarger	Produsent/leverandør av fargen/trykkfargen
4d	Erklæring - Silikonbelegning	Produsent/leverandør av silikonbelegningen
4e	Erklæring - Belegnings/impregneringskjemikalier	Produsent/leverandør av belegnings/impregneringskjemikalie
5	Erklæring - Plast	Produsent av polymeren

Skjema 1 Generell informasjon om produktet

Skjema for krav O1, O2 og O3.

Produsent av produktet:	Varemerke/handelsnavn på produktet:
Type produkt (f.eks. kopp, frysepose, kaffefilter, bestikk):	Totalvekt i gram, evt kg:
Anvendes det kjemikalier ved konvertering (Ja/Nei): Hvis ja, hvilke (f.eks. trykkfarge, lim):	Salgssted (f.eks. dagligvarebutikk, web-shop, take-away bransjen):

Inngår det metall i engangsartikkelen, enkeltemballasje*, kjerne eller andre deler** av produktet? Ja Nei

Inngår det resirkulert plast i engangsartikkelen? Ja Nei

Hvis ja, angi navn på resirkuleringsprosessen og navn på innehaveren av godkjenningen: _____

Inngår det resirkulert masse/papir/kartong/papp? Ja Nei

Inneholder produktet, inkludert enkeltemballasje, kjerne og andre deler eller primæremballasjen*** PVC eller PVDC? Ja Nei

Inngår det aroma, smakstilsetninger, parfyme eller andre duftstoffer (f.eks. eteriske oljer, planteoljer og planteekstrakter) i engangsartikkelen/inngående materialer, inkludert enkeltemballasje, kjerne eller andre deler? Ja Nei

* Med enkeltemballasje menes den emballasje som kan være rundt den individuelle engangsartikkel, f.eks. papir rundt spisepinner eller plast rundt bestikk.

** Med kjerne menes f.eks. papprullen som plastfolie eller plastposer er rullet på. Andre deler kan f.eks. være lokk til kaffekopper.

*** Med primæremballasje menes kjøpsemballasjen for forbrukere, f.eks. den emballasje som emballerer 100 engangsgafler eller som er rundt 200 kaffefilter, og som forbrukeren vil møte ved salg i butikken.

Beskrivelse av fremstillingsprosessen

Gi en beskrivelse av fremstillings/produksjonsprosessen inkludert konverteringen for produktet. Med fremstillings/produksjonsprosess menes angivelse av inngående materialer og deres leverandører, en beskrivelse av hvordan det ferdige produktet settes sammen (dersom det består av flere materialer), om det anvendes underleverandører f.eks. til trykking. Tabell S1 under kan anvendes for å angi underleverandører og angivelse av produksjonsprosessen de utfører:

Tabell S1 Underleverandører

Navn på underleverandør	Produksjonssted	Kontaktperson	Produksjonsprosess

I tabell S2 skal inngående materialer i produktet og eventuell enkeltemballasje, kjerner eller andre deler som følger med engangsartikkelen oppgis. Leverandør/produzent av de ulike materialene skal oppgis. Vekten på det enkelte materialet, samt vekt-% i forhold til total vekt av produktet skal også oppgis. Lim og belegninger regnes som inngående materialer, men ikke andre kjemikalier som trykkfarge.

Tabell S2 Oversikt over materialer, leverandører og mengder

Material	Funksjon	Leverandør/produzent av materialet	Vekt (gram evt. kg) av materialet	Vekt-% av materialet i forhold til total vekt av produktet	Er materialet biobasert? Angi Ja/Nei
Total vekt				100 %	

Andel biobasert materiale i produktet: _____

Sted og dato:	Produsentens navn:
Ansvarlig person:	Ansvarlig persons underskrift:

Skjema 2 Treråvare i masse, papir/kartong/papp

Skjema for krav O6 - Treråvare

Masseprodusentens navn:	Navn på massen:
-------------------------	-----------------

Begrensede trearter

Anvendes det trearter oppført på listen over begrensede trearter* i massen? Ja Nei

* Listen over begrensede trearter finnes på hjemmesiden: https://www.nordic-swan-ecolabel.org/pulp-paper-declaration-portal/what-can-be-declared/forestry-requirements/forestry_requirements_2020/

Listen består av treslag oppført på:

- CITES (vedlegg I, II og III)
- IUCN-rødliste, kategorisert som CR, EN og VU
- Regnskogfondets treliste
- Sibirsk lerk (fra skog utenfor EU)

Unntak

Eukalyptus og akasie brukt til masse- og papirproduksjon er unntatt fra listen. Vedrørende masse, fiberråvare fra eukalyptus/akasie skal minimum være 70 % sertifisert.

Trearter oppført på enten b), c) eller d) kan brukes hvis de oppfyller alle følgende krav:

- trearten stammer ikke fra et område / en region der den er IUCN-rødlistet, kategorisert som CR, EN eller VU.
- trearten stammer ikke fra Intact Forest Landscape (IFL), definert i 2002 <http://www.intactforests.org/world.map.html>.
- trearten skal stamme fra FSC- eller PEFC-sertifisert skog / plantasje og skal omfattes av et gyldig FSC / PEFC- sporbarhetssertifikat (CoC) dokumentert/kontrollert som FSC eller PEFC 100 % gjennom FSC-transfer-metoden eller PEFC fysisk separasjonsmetode. Trearter dyrket i plantasjoner skal i tillegg stamme fra FSC eller PEFC-sertifisert plantasje etablert før 1994.

Nordisk Miljømerking kan etterspørre mer informasjon ved tvil om spesifikke trearter.

Hvis trearter unntatt fra listen over begrensede trearter brukes:

Eukalyptus/akasia masse

Vedrørende masse fra eukalyptus/akasia, angi andelen av sertifisert fiberråvare i massen: _____

Hvis arter fra listene b), c) eller d) brukes:

Vennligst send inn følgende dokumentasjon for treartene som brukes:

- Gyldig FSC / PEFC Chain of Custody-sertifikat fra leverandør/søker/produsent som dekker de spesifikke treartene og som dokumenterer at treet er kontrollert som FSC eller PEFC 100 % gjennom FSC-transfer-metoden eller PEFC fysisk separasjonsmetode.
- Søkeren/produsenten/leverandøren skal dokumentere full sporbarhet tilbake til sertifisert skogsenhet, og dokumentere følgende:
  - treet stammer ikke fra et område/en region der det er IUCN-rødlistet, kategorisert som CR, EN eller VU.
  - trearter stammer ikke fra Intact Forest Landscape (IFL), definert i 2002 <http://www.intactforests.org/world.webmap.html>
  - For plantasjer må søkeren/produsenten/leverandøren dokumentere at trearter ikke stammer fra FSC- eller PEFC-sertifiserte plantasjer etablert etter 1994.

Anvendte trearter

Oppgi navn (artsnavn) på anvendte trearter: _____

Ved flere treslag per leverandør eller ved flere underleverandører kan tabellen nedenfor anvendes:

Artsnavn	Skogsstandard (FSC eller PEFC)	Andel sertifisert (%)	Andel omfattet av FSC/PEFCs kontrollordning (%)

Sted og dato:	Masseprodusentens navn:
Ansvarlig person:	Ansvarlig persons underskrift:

Skjema 3 Treråvare, finer og bambus

Skjema for krav O9 - Heltre, finer og bambus.

Leverandør av treråvaren/bambus: _____

Forbudte trearter

Anvendes det trearter på listen over forbudte trearter*? Ja Nei

*Listen over forbudte trearter finnes på hjemmesiden: <https://www.nordic-swan-ecolabel.org/wood/>

Angi versjonsnummer og dato for den liste over forbudte trearter som er anvendt:

Nordisk Miljømerking kan etterspørre mer informasjon ved tvil om spesifikke trearter.

Anvendte trearter/bambus og sertifisert råvare

Oppgi navn (artsnavn) på anvendte trearter/bambus: _____

Ved flere treslag/bambus per leverandør eller ved flere underleverandører kan tabellen nedenfor anvendes:

Artsnavn	Skogsstandard (FSC eller PEFC)	Andel sertifisert	Andel omfattet av FSC/PEFCs kontrollordning

Sporbarhetsertifisering

Er leverandøren sporbarhetsertifisert (CoC) etter FSC eller PEFCs ordning? Ja Nei

Legg ved kopi av sporbarhetssertifikat for leverandøren av trevirket/bambus eller oppgi sertifikatnummer: _____

Sted og dato:	Leverandøren av trevirket/bambus:
Ansvarlig person:	Ansvarlig persons underskrift:

Skjema 4a Erklæring - Øvrige kjemiske produkter

Skjema for krav O13, O14 og O15.

Det kjemiske produktets navn og bruksområde:

Navn på produsent av det kjemiske produktet:

Kravene gjelder for samtlige inngående stoffer i det kjemiske produktet, men ikke for forurensninger om ikke annet fremgår i spesifikke krav. Inngående stoffer og forurensninger er definert under.

Inngående stoffer: Alle stoffer i det kjemiske produktet, inklusive tilsatte additiver (f.eks. konserveringsmidler og stabilisatorer) i råvarene. Kjente avspaltningsprodukter fra inngående stoffer (f.eks. formaldehyd og arylamin) regnes også som inngående.

Forurensninger: Rester fra produksjonen og råvareproduksjonen som inngår i det ferdige kjemiske produktet i konsentrasjoner under 100 ppm (0,01 vektprosent, 100 mg/kg). Eksempler på forurensninger er rester av reagenser, rester av monomerer, katalysatorer, biprodukter og rester av rengjøringsmidler til produksjonsutstyret samt "carryover" fra andre produksjonslinjer.

O13 Kjemiske produkter, klassifisering

Er det kjemiske produktet klassifisert i henhold til tabellen Ja Nei nedenfor?

Tabell S4: Klassifisering av kjemiske produkter

Klassifisering i henhold til CLP-forordningen 1272/2008		
Fareklasse	Kategori	Farekode
Farlig for vannmiljøet	Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1-4	H400 H410, H411, H412
Akutt giftighet	Acute Tox. 1, 2 Acute Tox. 3	H330, H310, H300 H331, H301, H311
Spesifikk målorgantoksitet	STOT SE 1 STOT RE 1	H370 H372
Allergifremkallende	Resp. Sens. 1 eller Skin Sens 1	H334 H317
Kreftfremkallende egenskaper	Carc. 1A/1B Carc. 2	H350 H351
Kjønnscellemutagenitet	Muta. 1A/B Muta. 2	H340 H341
Reproduksjonstoksitet	Repr. 1A/1B Repr. 2	H360, H361 H362

O14 Klassifisering av inngående stoffer

Inngår det stoffer som er klassifisert i henhold til tabell under? Ja Nei

Tabell S5: Klassifisering av CMR-stoffer

Klassifisering i henhold til CLP-forordningen 1272/2008		
Fareklasse	Kategori	Farekode
Kreftfremkallende egenskaper	Carc. 1A/1B	H350
	Carc. 2	H351
Kjønnscellemutagenitet	Muta. 1A/B	H340
	Muta. 2	H341
Reproduksjonstoksicitet	Repr. 1A/1B	H360, H361
	Repr. 2	H362

O15 Kjemiske stoffer - forbudsliste

Inngår noen av følgende stoffer i det kjemiske produktet:

- Stoffer på Kandidatlisten* Ja Nei
- Stoffer som har gjennomgått evaluering i EU og er påvist å være PBT (Persistent, bioaccumulable and toxic) eller vPvB (very persistent and very bioaccumulable)** Ja Nei
- Stoffer som anses å være potensielt hormonforstyrrende i kategori 1 eller 2 på EUs prioritetsliste over stoffer som skal gjennomgå nærmere undersøkning for hormonforstyrrende effekter*** Ja Nei
- Ftalater**** Ja Nei
- APEO – alkylfenoletoksilater og andre alkylfenolderivater (stoffer som avgir alkylfenoler ved nedbryting) Ja Nei
- Halogenerte organiske forbindelser Ja Nei
- BHT – butylhydroxytoluene Ja Nei

Det er unntak for BHT opp til 2 ppm i vannavvisende belegg som brukes på artikler laget av papp. Vær oppmerksom på at et plastlag på produktet ikke betraktes som et belegg. Unntaket utløper hvis stoffet oppfyller ett av følgende i løpet av kriterienes gyldighetstid:

- Stoffet oppføres på Kandidatlisten* eller på List 1 på nettsiden www.edlist.org
- ECHA Endocrine Disruptor Expert Group vurderer stoffet og anser det som et hormonforstyrrende stoff <http://echa.europa.eu/sv/ed-assessment>
- Stoffet oppføres på List 3 på nettsiden www.edlist.org

- Bisfenol A, F og S Ja Nei
- Antibakterielle midler (f.eks. nanosølv)***** Ja Nei

* Kandidatlisten finnes på ECHAs hjemmeside:

<http://echa.europa.eu/candidate-list-table>

** PBT og vPvB i henhold til kriteriene i bilag XIII i REACH

*** Stoffer med hormonforstyrrende effekter kategori 1 eller 2, se følgende lenke:

http://ec.europa.eu/environment/chemicals/endocrine/strategy/being_en.htm

**** Forbudet omfatter ikke polyethylene terephthalate (PET)

***** Et antibakterielt middel er et kjemikalie/produkt som forhindrer eller stopper tilvekst av mikroorganismer, for eksempel bakterier, sopp eller protozoer (encellede organismer). Kravet gjelder ikke konserveringsmidler som anvendes til å konservere det kjemiske produktet, såkalte in-can preservatives.

Legg ved sikkerhetsdatablad for produktet.

Ved endringer i det kjemiske produktets sammensetning skal en ny erklæring om oppfyllelse av kravene sendes inn til Nordisk Miljømerking.

Sted og dato:	Kjemikalieprodusentenes navn:
Ansvarlig person:	Ansvarlig persons underskrift:

Skjema 4b Erklæring - Lim

Skjema for krav O13, O14, O15 og O17.

Limets navn og bruksområde: _____

Navn på produsent av limet: _____

Kravene gjelder for samtlige inngående stoffer i det kjemiske produktet, men ikke for forurensninger om ikke annet fremgår i spesifikke krav. Inngående stoffer og forurensninger er definert under.

Inngående stoffer: Alle stoffer i det kjemiske produktet, inklusive tilsatte additiver (f.eks. konserveringsmidler og stabilisatorer) i råvarene. Kjente avspaltningproduktet fra inngående stoffer (f.eks. formaldehyd og arylamin) regnes også som inngående.

Forurensninger: Rester fra produksjonen og råvareproduksjonen som inngår i det ferdige kjemiske produktet i konsentrasjoner under 100 ppm (0,01 vektprosent, 100 mg/kg). Eksempler på forurensninger er rester av reagenser, rester av monomerer, katalysatorer, biprodukter og rester av rengjøringsmidler til produksjonsutstyret samt "carryover" fra andre produksjonslinjer.

O13 Kjemiske produkter, klassifisering

Er limet klassifisert i henhold til tabellen nedenfor? Ja Nei

Tabell S4: Klassifisering av kjemiske produkter

Klassifisering i henhold til CLP-forordningen 1272/2008		
Fareklasse	Kategori	Farekode
Farlig for vannmiljøet	Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1-4	H400 H410, H411, H412
Akutt giftighet	Acute Tox. 1, 2 Acute Tox. 3	H330, H310, H300 H331, H301, H311
Spesifikk målorgantoksisitet	STOT SE 1 STOT RE 1	H370 H372
Allergifremkallende	Resp. Sens. 1 eller Skin Sens 1	H334 H317
Kreftfremkallende egenskaper	Carc. 1A/1B Carc. 2	H350 H351
Kjønnscellemutagenitet	Muta. 1A/B Muta. 2	H340 H341
Reproduksjonstoksisitet	Repr. 1A/1B Repr. 2	H360, H361 H362

O14 Klassifisering av inngående stoffer

Inngår det stoffer som er klassifisert i henhold til tabell under?¹ Ja Nei

Tabell S5: Klassifisering av CMR-stoffer

Klassifisering i henhold til CLP-forordningen 1272/2008		
Fareklasse	Kategori	Farekode
Kreftfremkallende egenskaper	Carc. 1A/1B	H350
	Carc. 2	H351
Kjønnscellemutagenitet	Muta. 1A/B	H340
	Muta. 2	H341
Reproduksjonstoksicitet	Repr. 1A/1B	H360, H361
	Repr. 2	H362

O15 Kjemiske stoffer - forbudsliste

Inngår noen av følgende stoffer i limet?

- Stoffer på Kandidatlisten* Ja Nei
- Stoffer som har gjennomgått evaluering i EU og er påvist å være PBT (Persistent, bioaccumulable and toxic) eller vPvB (very persistent and very bioaccumulable)** Ja Nei
- Stoffer som anses å være potensielt hormonforstyrrende i kategori 1 eller 2 på EUs prioritetsliste over stoffer som skal gjennomgå nærmere undersøkning for hormonforstyrrende effekter*** Ja Nei
- Ftalater**** Ja Nei
- APEO – alkylfenoletoksilater og andre alkylfenolderivater (stoffer som avgir alkylfenoler ved nedbryting) Ja Nei
- Halogenerte organiske forbindelser Ja Nei
- BHT - butylhydroxytoluene Ja Nei

Det er unntak for BHT opp til 2 ppm i vannavvisende belegg som brukes på artikler laget av papp. Vær oppmerksom på at et plastlag på produktet ikke betraktes som et belegg. Unntaket utløper hvis stoffet oppfyller ett av følgende i løpet av kriterienes gyldighetstid:

- Stoffet oppføres på Kandidatlisten* eller på List 1 på nettsiden www.edlist.org
- ECHA Endocrine Disruptor Expert Group vurderer stoffet og anser det som et hormonforstyrrende stoff <http://echa.europa.eu/sv/ed-assessment>
- Stoffet oppføres på List 3 på nettsiden www.edlist.org

- Bisfenol A, F og S Ja Nei
- Antibakterielle midler (f.eks. nanosølv)***** Ja Nei

* Kandidatlisten finnes på ECHAs hjemmeside:
<http://echa.europa.eu/candidate-list-table>

** PBT og vPvB i henhold til kriteriene i bilag XIII i REACH

*** Stoffer med hormonforstyrrende effekter kategori 1 eller 2, se følgende lenke:
http://ec.europa.eu/environment/chemicals/endocrine/strategy/being_en.htm

**** Forbudet omfatter ikke polyethylene terephthalate (PET)

***** Et antibakterielt middel er et kjemikalie/produkt som forhindrer eller stopper tilvekst av mikroorganismer, for eksempel bakterier, sopp eller protozoer (encellede organismer). Kravet gjelder ikke konserveringsmidler som anvendes til å konservere det kjemiske produktet, såkalte in-can preservatives.

¹Unntak gis for formaldehyd i nyprodusert polymer, se O17 under.

O17 Lim - innhold av kjemiske stoffer

- Inngår det etylenglykoletere i limet? Ja Nei
- Inngår det kolofoniumharpiks i limet? Ja Nei
- Er innholdet av formaldehyd som genereres under produksjonsprosessen maksimum 250 ppm (0,0250 vekt-%) målt på nyprodusert polymerdispersasjon*? Ja Nei
- Er innholdet av fri formaldehyd i herdet lim maksimum 10 ppm (0,001 vekt-%)?** Ja Nei

* Målt med VdL-RL 03-metoden "In-can concentration of formaldehyde determined by the acetyl-acetone method" eller Merckoquant-metoden (se bilag x til RAL-UZ 102) alternativt en annen likeverdig metode.

** Målt med Merckoquant-metoden (se bilag x til RAL-UZ 102) eller en annen likeverdig metode.

Legg ved testrapport for formaldehyd.

Legg ved sikkerhetsdatablad for limet.

Ved endringer i det kjemiske produktets sammensetning skal en ny erklæring om oppfyllelse av kravene sendes inn til Nordisk Miljømerking.

Sted og dato:	Limprodusentens navn:
Ansvarlig person:	Ansvarlig persons underskrift:

Skjema 4c Erklæring - Farger/trykkfarger

Skjema for krav O13, O14, O15 og O19.

Navn på farge/trykkfarge og bruksområde: _____

Navn på produsent av fargen/trykkfargen: _____

Kravene gjelder for samtlige inngående stoffer i det kjemiske produktet, men ikke for forurensninger om ikke annet fremgår i spesifikke krav. Inngående stoffer og forurensninger er definert under.

Inngående stoffer: Alle stoffer i det kjemiske produktet, inklusive tilsatte additiver (f.eks. konserveringsmidler og stabilisatorer) i råvarene. Kjente avspaltningsprodukter fra inngående stoffer (f.eks. formaldehyd og arylamin) regnes også som inngående.

Forurensninger: Rester fra produksjonen og råvareproduksjonen som inngår i det ferdige kjemiske produktet i konsentrasjoner under 100 ppm (0,01 vektprosent, 100 mg/kg). Eksempler på forurensninger er rester av reagenser, rester av monomerer, katalysatorer, biprodukter og rester av rengjøringsmidler til produksjonsutstyret samt "carryover" fra andre produksjonslinjer.

O13 Kjemiske produkter, klassifisering

Er fargen/trykkfargen klassifisert i henhold til tabellen nedenfor? Ja Nei

Tabell S4: Klassifisering av kjemiske produkter

Klassifisering i henhold til CLP-forordningen 1272/2008		
Fareklasse	Kategori	Farekode
Farlig for vannmiljøet	Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1-4	H400 H410, H411, H412
Akutt giftighet	Acute Tox. 1, 2 Acute Tox. 3	H330, H310, H300 H331, H301, H311
Spesifikk målorgantoksisitet	STOT SE 1 STOT RE 1	H370 H372
Allergifremkallende	Resp. Sens. 1 eller Skin Sens 1	H334 H317
Kreftfremkallende egenskaper	Carc. 1A/1B Carc. 2	H350 H351
Kjønnscellemutagenitet	Muta. 1A/B Muta. 2	H340 H341
Reproduksjonstoksisitet	Repr. 1A/1B Repr. 2	H360, H361 H362

O14 Klassifisering av inngående stoffer

Inngår det stoffer som er klassifisert i henhold til tabell under? Ja Nei

Tabell S5: Klassifisering av CMR-stoffer

Klassifisering i henhold til CLP-forordningen 1272/2008		
Fareklasse	Kategori	Farekode
Kreftfremkallende egenskaper	Carc. 1A/1B	H350
	Carc. 2	H351
Kjønnscellemutagenitet	Muta. 1A/B	H340
	Muta. 2	H341
Reproduksjonstoksicitet	Repr. 1A/1B	H360, H361
	Repr. 2	H362

O15 Kjemiske stoffer - forbudsliste

Inngår noen av følgende stoffer i fargen/trykkfargen?

- Stoffer på Kandidatlisten* Ja Nei
- Stoffer som har gjennomgått evaluering i EU og er påvist å være PBT (Persistent, bioaccumulable and toxic) eller vPvB (very persistent and very bioaccumulable)** Ja Nei
- Stoffer som anses å være potensielt hormonforstyrrende i kategori 1 eller 2 på EUs prioritetsliste over stoffer som skal gjennomgå nærmere undersøkning for hormonforstyrrende effekter*** Ja Nei
- Ftalater**** Ja Nei
- APEO – alkylfenoletoksilater og andre alkylfenolderivater (stoffer som avgir alkylfenoler ved nedbryting) Ja Nei
- Halogenerte organiske forbindelser¹ Ja Nei
- BHT - butylhydroxytoluene Ja Nei

Det er unntak for BHT opp til 2 ppm i vannavvisende belegg som brukes på artikler laget av papp. Vær oppmerksom på at et plastlag på produktet ikke betraktes som et belegg. Unntaket utløper hvis stoffet oppfyller ett av følgende i løpet av kriterienes gyldighetstid:

- Stoffet oppføres på Kandidatlisten* eller på List 1 på nettsiden www.edlist.org
- ECHA Endocrine Disruptor Expert Group vurderer stoffet og anser det som et hormonforstyrrende stoff <http://echa.europa.eu/sv/ed-assessment>
- Stoffet oppføres på List 3 på nettsiden www.edlist.org

- Bisfenol A, F og S Ja Nei
- Antibakterielle midler (f.eks. nanosølv)***** Ja Nei

* Kandidatlisten finnes på ECHAs hjemmeside: <http://echa.europa.eu/candidate-list-table>

** PBT og vPvB i henhold til kriteriene i bilag XIII i REACH

*** Stoffer med hormonforstyrrende effekter kategori 1 eller 2, se følgende lenke: http://ec.europa.eu/environment/chemicals/endocrine/strategy/being_en.htm

**** Forbudet omfatter ikke polyethylene terephthalate (PET)

***** Et antibakterielt middel er et kjemikalie/produkt som forhindrer eller stopper tilvekst av mikroorganismer, for eksempel bakterier, sopp eller protozoer (encellede organismer). Kravet gjelder ikke konserveringsmidler som anvendes til å konservere det kjemiske produktet, såkalte in-can preservatives.

¹ Det er unntak for halogenerte organiske pigmenter som oppfyller Europarådets anbefaling "Resolution AP (89) 1 on the use of colourants in plastic materials coming into contact with food", punkt 2.5.

019 Fargestoffer for trykk og innfarging

Halogenerte organiske pigmenter skal oppfylle krav i Europarådets anbefaling, "Resolution AP (89) 1 on the use of colourants in plastic materials coming into contact with food". Er dette oppfylt? Ja Nei

Oppfyller fargestoffene BfRs (Federal Institute for Risk Assessment) anbefalinger: "IX. Colorants for Plastics and other Polymers Used in Commodities"* eller Swiss Ordinance 817.023.21 Annex 2 and 10? Ja Nei

Oppfyller fargestoffer som brukes til nyanseringsfarging og/eller innfarging av papir/papp/kartong BfR's recommendation XXXVI. Paper and board for food contact, fra juli 2015 eller senere versjoner? Ja Nei

* For fargestoffer som anvendes til papir/papp/kartong er kondensasjonsprodukter av aromatiske sulfonsyrer med formaldehyd unntatt fra kravet i BfR IX, men skal oppfylle kravene i BfRs XXXVI.

Hvis relevant, oppfyller fargestoffet kravene til kondensasjonsprodukter av aromatiske sulfonsyrer med formaldehyd i BfRs XXXVI? Ja Nei

Legg ved sikkerhetsdatablad.

Ved endringer i det kjemiske produktets sammensetning skal en ny erklæring om oppfyllelse av kravene sendes inn til Nordisk Miljømerking.

Sted og dato:	Fargeprodusentens navn:
Ansvarlig person:	Ansvarlig persons underskrift:

Skjema 4d Erklæring - Silikonbelegning

Skjema for krav O18.

Silikonproduktets navn og bruksområde: _____

Navn på produsent av silikonproduktet: _____

Kravene gjelder for samtlige inngående stoffer i det kjemiske produktet, men ikke for forurensninger om ikke annet fremgår i spesifikke krav. Inngående stoffer og forurensninger er definert under.

Inngående stoffer: Alle stoffer i det kjemiske produktet, inklusive tilsatte additiver (f.eks. konserveringsmidler og stabilisatorer) i råvarene. Kjente avspaltningprodukt fra inngående stoffer (f.eks. formaldehyd og arylamin) regnes også som inngående.

Forurensninger: Rester fra produksjonen og råvareproduksjonen som inngår i det ferdige kjemiske produktet i konsentrasjoner under 100 ppm (0,01 vektprosent, 100 mg/kg). Eksempler på forurensninger er rester av reagenser, rester av monomerer, katalysatorer, biprodukter og rester av rengjøringsmidler til produksjonsutstyret samt "carryover" fra andre produksjonslinjer.

O18 Belegninger og impregneringer - silikonbasert

Er produktet løsningsmiddelbasert? Ja Nei

Brukes tinnorganiske katalysatorer ved produksjon av silikonpolymeren? Ja Nei

Inngår oktametylsyklotetrasiloxan, D4, (CAS-nr. 556-67-2), dekametylsyklopentasiloxan, D5, (CAS-nr. 541-02-6) og/eller dodekametylsykloheksasiloksan, D6 (CAS-nr. 540-97-6)? Ja Nei

Oppgi mengden av D4, D5 og D6: _____

D4, D5 og D6 som inngår som forurensninger i ferdig kommersielt produkt i mengder under 800 ppm (0,08 vekt-%) er unntatt dette kravet. Ferdig kommersielt produkt henviser til silikonemulsjonens bestrykningsbad.

Svanemerket mat- og bakepapir oppfyller kravet.

Legg ved sikkerhetsdatablad for produktet.

Ved endringer i det kjemiske produktets sammensetning skal en ny erklæring om oppfyllelse av kravene sendes inn til Nordisk Miljømerking.

Sted og dato:	Kjemikalieprodusentens navn:
Ansvarlig person:	Ansvarlig persons underskrift:

Skjema 4e Erklæring - Belegnings/impregneringskjemikalier

Skjema for krav O13, O14, O15 og O18.

Produktets navn og bruksområde: _____

Navn på produsent av produktet: _____

Kravene gjelder for samtlige inngående stoffer i det kjemiske produktet, men ikke for forurensninger om ikke annet fremgår i spesifikke krav. Inngående stoffer og forurensninger er definert under.

Inngående stoffer: Alle stoffer i det kjemiske produktet, inklusive tilsatte additiver (f.eks. konserveringsmidler og stabilisatorer) i råvarene. Kjente avspaltningsprodukter fra inngående stoffer (f.eks. formaldehyd og arylamin) regnes også som inngående.

Forurensninger: Rester fra produksjonen og råvareproduksjonen som inngår i det ferdige kjemiske produktet i konsentrasjoner under 100 ppm (0,01 vektprosent, 100 mg/kg). Eksempler på forurensninger er rester av reagenser, rester av monomerer, katalysatorer, biprodukter og rester av rengjøringsmidler til produksjonsutstyret samt "carryover" fra andre produksjonslinjer.

O13 Kjemiske produkter, klassifisering

Er bstryknings/belegnings/impregneringskjemikaliet klassifisert i Ja Nei
henhold til tabellen nedenfor?

Tabell S4: Klassifisering av kjemiske produkter

Klassifisering i henhold til CLP-forordningen 1272/2008		
Fareklasse	Kategori	Farekode
Farlig for vannmiljøet	Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1-4	H400 H410, H411, H412
Akutt giftighet	Acute Tox. 1, 2 Acute Tox. 3	H330, H310, H300 H331, H301, H311
Spesifikk målorgantoksitet	STOT SE 1 STOT RE 1	H370 H372
Allergifremkallende	Resp. Sens. 1 eller Skin Sens 1	H334 H317
Kreftfremkallende egenskaper	Carc. 1A/1B Carc. 2	H350 H351
Kjønnscellemutagenitet	Muta. 1A/B Muta. 2	H340 H341
Reproduksjonstoksitet	Repr. 1A/1B Repr. 2	H360, H361 H362

O14 Klassifisering av inngående stoffer

Inngår det stoffer som er klassifisert i henhold til tabell under? Ja Nei

Tabell S5: Klassifisering av CMR-stoffer

Klassifisering i henhold til CLP-forordningen 1272/2008		
Fareklasse	Kategori	Farekode
Kreftfremkallende egenskaper	Carc. 1A/1B	H350
	Carc. 2	H351
Kjønnscellemutagenitet	Muta. 1A/B	H340
	Muta. 2	H341
Reproduksjonstoksisitet	Repr. 1A/1B	H360, H361
	Repr. 2	H362

O15 Kjemiske stoffer - forbudsliste

Inngår noen av følgende stoffer i bestryknings/belegnings/impregneringskjemikaliet?

- Stoffer på Kandidatlisten* Ja Nei
- Stoffer som har gjennomgått evaluering i EU og er påvist å være PBT (Persistent, bioaccumulable and toxic) eller vPvB (very persistent and very bioaccumulable)** Ja Nei
- Stoffer som anses å være potensielt hormonforstyrrende i kategori 1 eller 2 på EUs prioritetsliste over stoffer som skal gjennomgå nærmere undersøkning for hormonforstyrrende effekter*** Ja Nei
- Ftalater**** Ja Nei
- APEO – alkylfenoletoksilater og andre alkylfenolderivater (stoffer som avgir alkylfenoler ved nedbryting) Ja Nei
- Halogenerte organiske forbindelser Ja Nei
- BHT - butylhydroxytoluene Ja Nei

Det er unntak for BHT opp til 2 ppm i vannavvisende belegg som brukes på artikler laget av papp. Vær oppmerksom på at et plastlag på produktet ikke betraktes som et belegg. Unntaket utløper hvis stoffet oppfyller ett av følgende i løpet av kriterienes gyldighetstid:

- Stoffet oppføres på Kandidatlisten* eller på List 1 på nettsiden www.edlist.org
- ECHA Endocrine Disruptor Expert Group vurderer stoffet og anser det som et hormonforstyrrende stoff <http://echa.europa.eu/sv/ed-assessment>

- Stoffet oppføres på List 3 på nettsiden www.edlist.org

- Bisfenol A, F og S Ja Nei
- Antibakterielle midler (f.eks. nanosølv)***** Ja Nei

* Kandidatlisten finnes på ECHAs hjemmeside: <http://echa.europa.eu/candidate-list-table>

** PBT og vPvB i henhold til kriteriene i bilag XIII i REACH

*** Stoffer med hormonforstyrrende effekter kategori 1 eller 2, se følgende lenke: http://ec.europa.eu/environment/chemicals/endocrine/strategy/being_en.htm

**** Forbudet omfatter ikke polyethylene terephthalate (PET)

***** Et antibakterielt middel er et kjemikalie/produkt som forhindrer eller stopper tilvekst av mikroorganismer, for eksempel bakterier, sopp eller protozoer (encellede organismer). Kravet gjelder ikke konserveringsmidler som anvendes til å konservere det kjemiske produktet, såkalte in-can preservatives.

O18 Belegninger og impregneringer

Inngår det krom i bestryknings/belegnings/impregneringskjemikaliet? Ja Nei

Inngår det fluorforbindelser i bestryknings/belegnings/impregneringskjemikaliet? Ja Nei

Svanemerket mat- og bakepapir oppfyller kravet.

Legg ved sikkerhetsdatablad for produktet.

Ved endringer i det kjemiske produktets sammensetning skal en ny erklæring om oppfyllelse av kravene sendes inn til Nordisk Miljømerking.

Sted og dato:	Kjemikalieprodusentens navn:
Ansvarlig person:	Ansvarlig persons underskrift:

Skjema 5 Erklæring - Plast

Skjema for kravene O21 og O22.

Fylles ut av produsenten av polymer-/plastmaterialet.

Navn på plastmateriale og typen polymer: _____

Navn på polymer-/plastprodusent: _____

O21 Additiver til plast

Er det tilsatt kjemikalier som farge, mykgjørere, Ja Nei
antioksidanter og fyllstoffer (uorganiske fyllstoffer er unntatt)
til polymeren/plastmaterialet?

Hvis ja, skal tilsetningen i polymeren/plastmaterialet oppfylle
kjemikaliekravene O13, O14 og O15.

- For farger, anvend skjema 4c.

- For andre tilsetninger, anvend skjema 4a.

Legg ved sikkerhetsdatablad for det tilsatte kjemikaliet.

O22 Restmonomer i polymer

Inneholder polymeren maks 100 ppm restmonomerer Ja Nei
klassifisert i henhold til tabell S6 under:

Tabell S6: Klassifisering av CMR-stoffer

Klassifisering i henhold til CLP-forordningen 1272/2008		
Fareklasse	Kategori	Farekode
Kreftfremkallende egenskaper	Carc. 1A/1B Carc. 2	H350 H351
Kjønnsцелеmutagenitet	Muta. 1A/B Muta. 2	H340 H341
Reproduksjonstoksisitet	Repr. 1A/1B Repr. 2	H360, H361 H362

Mengden får være maks 100 ppm for hver klassifisering.

Innhold av restmonomer skal måles på nyprodusert polymer.

Sted og dato:	Polymer/plastprodusentens navn:
Ansvarlig person:	Ansvarlig persons underskrift:

Bilag 2 Retningslinjer for standarder, vegetabiliske råvarer

Nordisk Miljömärkning ställer krav på standarden som hållbart odlad vegetabilisk råvara ska certifieras i förhållande till. Kraven beskrivs nedan. Varje enskild nationell hållbarhetsstandard och varje certifieringssystem går igenom av Nordisk Miljömärkning för att säkra att alla kraven uppfylls.

Krav på standard

- Standarden ska balansera ekonomiska, ekologiska och sociala intressen och överensstämja med FNs Rio-dokument Agenda 21 och Skogsprinciperna – samt respektera relevanta internationella konventioner och avtal.
- Standarden ska innehålla absoluta krav och den ska främja och bidra till en hållbart odling. Nordisk Miljömärkning lägger speciell vikt på att standarden har effektiva krav och att de absoluta kraven skyddar ekosystemets biodiversitet mot illegal avverkning och att de absoluta kraven skyddar skogens ekosystemets biodiversitet.
- Standarden ska vara offentlig. Den ska vara utvecklad i en öppen process där ekologiska, ekonomiska och sociala intressenter har varit inbjudna att delta.

Kraven på hållbarhetsstandard är formulerade som processkrav, där utgångspunkten är att om ekonomiska, sociala och miljöintressen i en process är eniga om en standard, så säkras en acceptabel nivå på standarden.

Om en hållbarhetsstandard är utvecklad eller accepterad av ekonomiska, ekologiska och sociala intressen, så är det möjligt att standarden upprätthåller en god kravnivå. Därför ställs kravet på att standarden ska balansera de tre intressena och att alla intressegrupper ska ha blivit inbjudna till att vara med och utveckla hållbarhetsstandarderna.

Standarden ska innehålla absoluta krav som måste uppfyllas innan certifiering. Detta säkrar att jord-/skogsbruket uppfyller en acceptabel nivå på miljöarbetet. När Nordisk Miljömärkning kräver att standarden ska främja och bidra till hållbart odlingssystem, krävs det att standarden utvärderas och revideras regelbundet så att processen utvecklas och miljöpåverkan minskas successivt.

Krav på certifieringssystem

- Certifieringssystemet ska vara öppet, ha stor nationell eller internationell trovärdighet och ska kunna verifiera att kraven i hållbarhetsstandarderna är uppfyllda.

Krav på certifieringsorgan

- Certifieringsorganet ska vara opartiskt och trovärdigt och ska kunna kontrollera att kraven i standarden är uppfyllda. Certifieringsorganet ska också kunna kommunicera resultaten och vara lämpat för effektivt genomförande av standarden.
- Certifiering ska utföras av en ackrediterad kompetent tredje part. Syftet med certifieringen är att kvalitetssäkra att kraven i hållbarhetsstandarderna är uppfyllda.
- Certifieringssystemet ska vara lämpat för att verifiera att kraven i hållbarhetsstandarderna uppfylls. Metoden som används i certifieringen, ska vara repeterbar och användbar för skogs-/jordbruk, och certifieringen ska ske i förhållande till en specifik hållbarhetsstandard. Det ska ske kontroll av standarden i området innan certifikat utfärdas.

Krav på spårbarhetscertifiering (Chain of Custody, CoC) certifiering

- Spårbarhetscertifiering ska utföras av en ackrediterad kompetent tredje part.
- Systemet ska ställa krav på spårbarhetscertifiering i leverantörskedjan, som säkrar spårbarhet, dokumentation och kontroll.

Dokumentation

- Kopia av jordbruksstandarderna, namn, adress och telefon till den organisation som har utformat standarderna, samt certifieringsorganets sluttrapport.
- Det ska anges referenser till de personer som representerar de parter och intressegrupper som är inbjudna att delta i utvecklingen av skogs-/jordbruksstandarderna.

Nordisk Miljömärkning har rätt att kräva in ytterligare dokumentation för att granska om kraven inom standard och certifieringssystem är uppfyllda.

Bilag 3 Testmetoder og analyselaboratorier

Valg av analyselaboratorium

Prøvetagningen og analysen skal utføres på en kompetent måte. Analyselaboratoriet skal være upartisk og kompetent. Miljømerkingsorganisasjonen sikrer seg at analyselaboratoriet oppfyller de alminnelige krav i standarden EN ISO/IEC 17025:2005 eller ISO-IEC Guide 25 eller har offisiell GLP-godkjenning. Søkeren har ansvaret for dokumentasjon og analyseomkostninger. Produsentens eget laboratorium kan godkjennes for å gjennomføre analyser og tester, hvis myndighetene kontrollerer eller overvåker prøvetagnings- og analyseprosessen, eller hvis produsenten arbeider i henhold til en offisiell GLP-godkjenning. Produsenten skal ha et kvalitetssystem som omfatter prøvetagning og analyser og være sertifisert etter ISO 9001 og 13485 (eller tilsvarende). For kjemikalier gjelder det også at vitenskapelig kontrollerte litteraturreferanser eller et produktinformasjonsblad som inneholder data om økologisk toksisitet samt anvendte testmetoder, kan brukes til å påvise at kjemikaliene oppfyller kravene.

Formaldehyd i lim

Innholdet av formaldehyd i lim kan bestemmes med en egnet metode, f.eks. derivatisering og analyse med GC-MSD eller HPLC med UV deteksjon. En relevant standardmetode kunne være ISO EN 16000-10: 2006 som anvendes bl.a. til analyse av formaldehyd i byggeprodukter (herunder lim).

Innhold av kjemiske stoffer i resirkulert plast

Analyse av innhold av stoffer som ftalater, bisfenol A og styren skal gjøres med XRF (X-ray fluorescence), ICP-MS (inductively coupled plasma - mass spectrometry), SEM (scanning elektronmikroskop) med energidispersiv røntgenspektroskopi (EDS), FTIR (Fouriertransformasjons infrarød spektroskopi) eller tilsvarende metoder.

Testresultatet kan sendes inn av plastprodusenten eller eventuelt et senere ledd i leverandørkjeden. Testen skal utføres på det "rene" materialet uten videre sammensetning med lim eller andre tilsetninger.

Analysemetode og deteksjonsgrense skal oppgis.

Bilag 4 Informasjon om egenskaper

Et produktdatablad for engangsartikkelen skal som minimum inneholde nedenstående opplysninger.

Navn på leverandør: (leverandør av engangsartikkelen)

Produktnavn:

Varenummer:

Material/materialkombinasjon: (beskrivelse av produktets hovedmaterialer)

Temperaturstabil i området:

Min. temperatur: (f.eks. 0 °C) _____

Max. temperatur: (f.eks. +40 °C) _____

Fett-tett: (ja/nei)

Matvarebegrensninger: (f.eks. ikke egnet til kontakt med moderat og sterkt sure matvarer (pH<4,5))

Egnet til fryseoppbevaring: (ja/nei)

Egnet til kjøling: (ja/nei)

Egnet til varmholdelse (termoeffekt): (ja/nei)

Egnet til væsker: (ja/nei)

Egnet til oppvarming i ovn: (ja/nei)

Egnet til mikrobølgeovn: (ja/nei)

Lageroppbevaring: (f.eks. tørt og kjølig (10-25 °C). Ikke i direkte sollys)

Andre relevante opplysninger om anvendelse: